

ПВНЗ «КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

**АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ:
Центральна нервова система, органи чуття.
Черепно-мозкові нерви.**

робочий зошит

Київ-2023

УДК 611.8

А 64

*Рекомендовано до друку Вченою радою медичного факультету №3
Донецького національного медичного університету*

Автори:

Дубина С.О., Ковальчук Н.В., Вовк Ю.М., Сургай Н.М., Хапченкова Д.С.,
Бондаренко С.В., Федорова І.О.

Рецензенти:

Дядик Олена Олександрівна – доктор медичних наук, професор, завідувач
кафедри патологічної та топографічної анатомії Національного університету
охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика;

Жаріков Станіслав Олегович – кандидат медичних наук, доцент, завідувач
кафедри хірургічних дисциплін №1.

Анатомія людини: Центральна нервова система, органи чуття: робочий зошит /
А 64 С. О. Дубина, Н.В. Ковальчук, Ю. М. Вовк [та ін.]. Лиман: ДНМУ, 2023. 143 с.

Робочий зошит з модуля «Центральна нервова система. Органи чуття»
навчальної дисципліни «Анатомія людини» призначений для самостійної роботи
та підготовки до практичних занять здобувачів вищої освіти магістерського рівня
медичних та стоматологічних факультетів. Містить завдання, які спрямовані на
покращення практичних навичок ідентифікації анатомічних утворень та
пояснення їх функціонування.

УДК 611

© Колектив авторів, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
Розвиток нервової системи в онто- і філогенезі. Класифікація нервової системи. Нейронна теорія будови нервової системи. Загальне поняття про рефлекторну діяльність. Зовнішня будова спинного мозку. Внутрішня будова спинного мозку: біла і сіра речовина, ядра, їх функціональне значення, оболони спинного мозку та міжоболонні простори. Сегмент спинного мозку. Скелетотопія сегментів спинного мозку.....	6
Загальний огляд головного мозку, його частини як похідні мозкових пухирів. Оболони головного мозку. Міжоболонні простори головного мозку. Відростки твердої мозкової оболони. Венозні пазухи твердої оболони мозку. Цистерни ГМ. Місця утворення та шляхи виведення спинномозкової рідини. Кровообіг головного та спинного мозку (Вілізієве коло та коло Захарченка)	15
Кінцевий мозок. Частки, борозни та звивини великих півкуль ГМ. Цито- і мієлоархітектоніка кори великих півкуль ГМ. Плащ. Локалізація функцій в корі великих півкуль ГМ в світлі вчення І.П. Павлова	25
Базальні ядра. Функція базальних ядер. Внутрішня капсула. Бічні шлуночки. Біла речовина півкуль. Нюховий мозок: центральний та периферійний відділи. Поняття про лімбічну ділянку	37
Проміжний мозок. Таламус, епіталамус, метаталамус: будова, функції. Вищий центр контролю вегетативних функцій (гіпоталамус). Гіпоталамо-гіпофізарна система. Третій шлуночок, його стінки та сполучення.....	48
Середній мозок: зовнішня та внутрішня будова. Водопровід середнього мозку. Міст, довгастий мозок, мозочок: зовнішня та внутрішня будова, локалізація ядер та їх функціональне значення. Сітчастий утвір	55
Перешийок ромбоподібного мозку. Ромбоподібна ямка та її топографія. IV шлуночок та його сполучення.....	66
Провідні шляхи спинного та головного мозку. Асоціативні волокна: короткі та довгі. Комісуральні волокна. Капсули головного мозку. Пірамідна та екстрапірамідна системи	73
Орган зору, будова очного яблука, його оболонки. Допоміжні структури органу зору: фіксуючий апарат очного яблука, м'язи очного яблука, слезовий апарат. Акомодаційний, зіничний рефлекс. Конвергенція. Розвиток органу зору	89
Орган слуху, рівноваги та гравітації. Кортієв орган. Звукопровідний та звукосприймаючий апарати вуха.....	100

Загальний огляд черепних нервів. I, II, VIII пари черепних нервів. Провідні шляхи нюхового, зорового, слухового аналізаторів, аналізатору гравітації та рівноваги. Нерви очної ямки.....	112
Трійчастий та лицевий нерви.....	119
IX, X, XI, XII пари черепних нервів. Формування шийної петлі. Вегетативні вузли по ходу трійчастого нерву	130
Список використаних та рекомендованих джерел	142

ВСТУП

Вивчення анатомії людини, зокрема, закономірностей будови та функціонування центральної нервової системи, щільно пов'язано із практичною навичкою у вигляді здатності ідентифікувати анатомічні утворення і визначати їх функції. З огляду на сказане з метою закріплення зазначеної навички в ході самостійної роботи і підготовки до практичних занять було створено цей робочий зошит.

За кожним тематичним розділом здобувачам освіти пропонується низка завдань, які дозволяють:

- покращити знання про анатомічні утворення центральної нервової системи;
- більш успішно засвоїти україномовну та латиномовну термінологію;
- зрозуміти функціональні особливості тих або інших анатомічних утворень;
- спробувати застосувати власні знання у типових клінічних ситуаціях.

Слід звернути увагу, що основна частина завдань передбачає розвиток вміння узагальнювати та систематизувати знання. Крім того, на відміну від тестових завдань із заздалегідь відомими варіантами відповіді, більшість питань робочого зошиту передбачає відкритість відповідей, що, з одного боку, розвиває навички професійного писемного мовлення, зокрема, його лаконічність, а з іншого – дозволяє проконтролювати недоліки у знаннях і спонукає до замислення над питанням.

Автори вдячні рецензентам даного методичного видання і сподіваються, що для здобувачів освіти воно стане в пригоді для якнайуспішнішого оволодіння фундаментальними основами медицини.

Розвиток нервової системи в онто- і філогенезі. Класифікація нервової системи. Нейронна теорія будови нервової системи. Загальне поняття про рефлекторну діяльність. Зовнішня будова спинного мозку. Внутрішня будова спинного мозку: біла і сіра речовина, ядра, їх функціональне значення, оболони спинного мозку та міжоболонні простори. Сегмент спинного мозку. Скелетотопія сегментів спинного мозку.

1. Надайте класифікацію нервової системи за топографо-анатомічною ознакою.

2. Надайте класифікацію нервової системи за морфофункціональною ознакою.

3. Які вісі використовують для опису структур центральної нервової системи? Опишіть їх.

4. Опишіть будову структурно-функціональної одиниці нервової системи.

5. Заповніть таблицю з класифікацією нейронів.

Ознака	Опис
За формою	

За розмірами	
За функцією	
За кількістю відростків	

6. Заповніть таблицю з класифікацією рецепторів.

Ознака	Опис
За локалізацією	
За типом енергії, яка сприймається	
За будовою	

7. Дайте визначення наступним термінам:

7.1. Рецептор _____

7.2.
Синапс _____

7.3.
Аксон _____

7.4.
Дендрит _____

7.5. Пресинаптична мембрана _____

7.6. Постсинаптична мембрана _____

7.7. Синаптична щілина _____

8. Заповніть таблицю з класифікацією синапсів.

Ознака	Опис
За локалізацією	
За функцією	
За механізмом передачі нервового імпульсу	

9. Дайте визначення наступним термінам:

9.1. Рефлекс _____

9.2. Рефлекторна дуга _____

9.3. Ефектор _____

10. Напишіть компоненти рефлекторної дуги:

10.1. _____

10.2. _____

10.3. _____

10.4. _____

10.5. _____

11. Заповніть таблицю з формами розвитку нервової системи у філогенезі.

Назва форми	Опис
Сітчаста (дифузна)	
Вузлова	
Трубчаста	

12. Заповніть таблицю з основними етапами розвитку нервової системи в пренатальному періоді.

Вік зародку, тиж.	Опис розвитку нервової системи
2,5	
3,5	
4	

5	
6	
7	
8	
10	
12	
16	
20-40	

13. Дайте визначення наступним термінам:

13.1. Ектодерма _____

13.2. Мезодерма _____

13.3. Ентодерма _____

13.4. Нервова трубка _____

13.5. Нервова пластинка _____

13.6. Нервоваборозна _____

13.7. Соміт _____

13.8. Нейропор _____

13.9. Нейроглія _____

14. Заповніть таблицю з будовою стінки нервової трубки.

Назва шару	Анатомічні особливості будови
Внутрішній	
Середній (плащовий)	
Зовнішній (крайова вуаль)	

15. Підпишіть анатомічні утворення спинного мозку українською та латинською мовами.

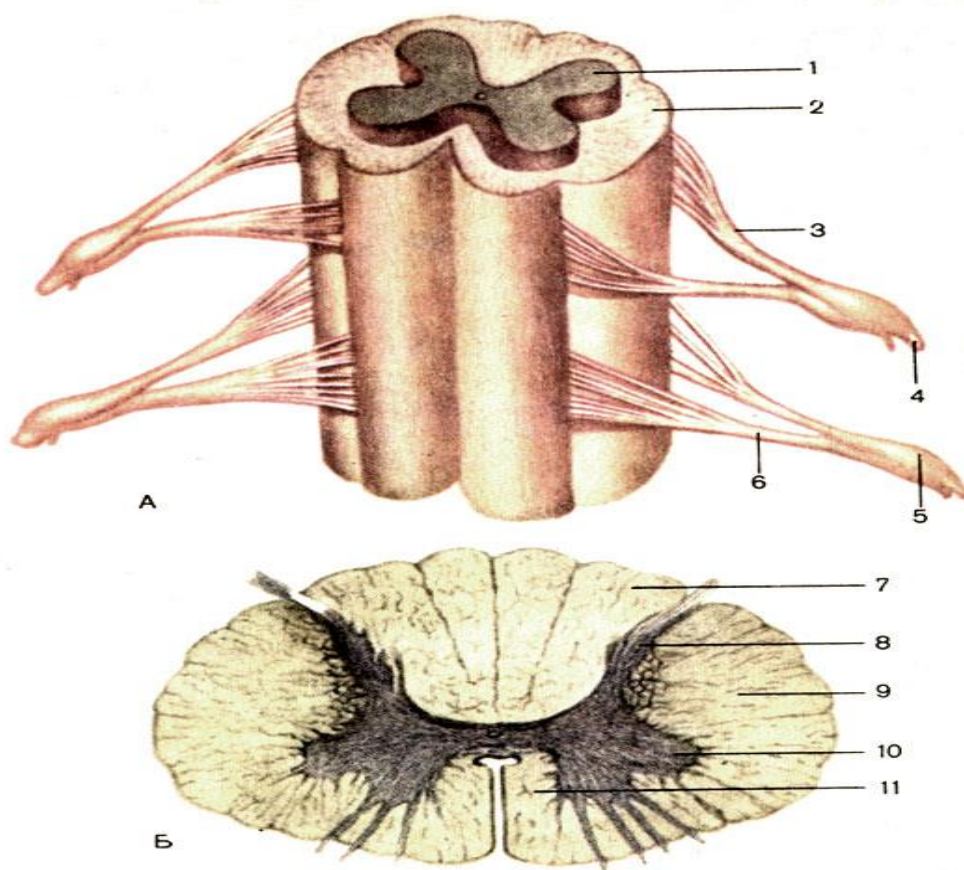

Рисунок 1 – Будова спинного мозку: А – об’ємна реконструкція, Б – поперечний розріз

№	Назва терміну українською мовою	№	Назва терміну латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	

16. Дайте визначення наступним термінам:

16.1. Мозковий конус _____

16.2. Кінцеванитка _____

16.3. «Кінський хвіст» _____

16.4. Сегмент _____

16.5. Шийне стовщення _____

16.6. Попереково-крижове стовщення _____

17. Підпишіть оболони спинного мозку українською та латинською мовами.

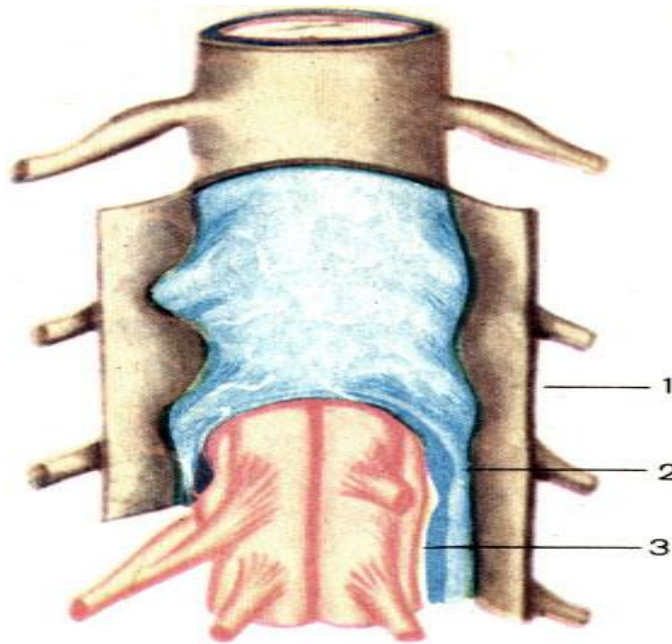

Рисунок 2 – Оболони спинного мозку

№	Назва терміну українською мовою	№	Назва терміну латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	

18. Заповніть таблицю з міжоболонними просторами спинного мозку.

Назва простору	Анатомічні особливості будови
Надтвердооболонний (епідуральний)	
Підтвердооболонний (субдуральний)	
Підпавутинний	

19. Що таке канатики спинного мозку? Чим вони обмежені?

20. Визначте ядра сірої речовини спинного мозку.

- 20.1. _____
- 20.2. _____
- 20.3. _____
- 20.4. _____
- 20.5. _____
- 20.6. _____
- 20.7. _____
- 20.8. _____
- 20.9. _____
- 20.10. _____
- 20.11. _____
- 20.12. _____
- 20.13. _____

21. Заповніть таблицю із скелетотопією сегментів спинного мозку (правило Шипо).

Сегменти спинного мозку	Топографія (проекція на хребці)
C1-4	
C5-Th4	
Th5-8	
Th 9-12	
L1-5	
S1-Co	

22. Що таке сегменти спинного мозку, скільки їх?

23. Опишіть вікові особливості спинного мозку.

24. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

24.1. У хворого звужена зіниця, при зменшенні освітлення не розширюється. В якому місці знаходиться ураження центральної нервової системи?

24.2. В результаті патологічного процесу порушено функцію центральної ланки еферентної частини симпатичного відділу вегетативної нервової системи. Визначте, де можлива локалізація процесу в спинному мозку.

24.3. У потерпілого після автокатастрофи виявлено перелом остистого відростка та дуги XI грудного хребця. Які сегменти спинного мозку буде пошкоджено?

24.4. У лівих вентральних аферентних спино-таламічних шляхах бракує інформації від протилежної частини тіла певного сегменту. Нейрони якого ядра заднього рогу спинного мозку було уражено?

25. Дайте відповіді на тестові завдання.

25.1. Визначте, що міститься в субдуральному просторі спинного мозку.

- A. Лімфа та ліквор
- B. Внутрішнє хребтне венозне сплетення та ліквор
- C. Жирова клітковина та ліквор
- D. Павутинні зернистості та ліквор
- E. Зубчаста зв'язка та ліквор

25.2. Визначте, між якими оболонками спинного мозку знаходиться підпавутинний простір.

- A. Окістям хребців та твердою оболонкою
- B. Твердою та павутинною оболонками
- C. Твердою та м'якою оболонками
- D. Павутинною та м'якою оболонками
- E. Окістям хребців та м'якою оболонкою

25.3. Визначте, що є залишком порожнини первинної нервової трубки.

- A. Ventriculus lateralis
- B. Canalis centralis
- C. Ventriculus quartus
- D. Ventriculus tertius
- E. Aqueductus mesencephali

25.4. На рівні яких сегментів спинного мозку розміщені крижові парасимпатичні ядра?

- A. L4-L5
- B. L5-S1
- C. S1-S2
- D. S2-S4
- E. S5-Co

25.5. Визначте, у якій анатомічній структурі спинного мозку розташоване ядро вісцеральної чутливості.

- A. Cornu anterius
- B. Cornu posterius
- C. Cornu laterale
- D. Substantia intermedia centralis
- E. Substantia intermedia lateralis

25.6. Назвіть частини заднього рогу сірої речовини спинного мозку.

- A. Верхівка, головка, шийка, основа
- B. Верхівка, головка, коліно, основа
- C. Головка, шийка, тіло, хвіст
- D. Шийка, тіло, бічна та присередня ніжки
- E. Верхівка, головка, тіло, основа

25.7. Визначте, чим утворені передні корінці спинного мозку.

- A. Дендритами рухових ядер переднього рогу спинного мозку
- B. Аксонами рухових ядер переднього рогу спинного мозку
- C. Аксонами ядер бічного рогу спинного мозку
- D. Центральним відростком псевдоуніполярної клітини чутливого вузла спинномозкового нерву
- E. Периферійним відростком псевдоуніполярної клітини чутливого вузла спинномозкового нерву

25.8. Визначте, яким за функцією є стовбур спинномозкового нерву.

- A. Змішаним
- B. Симпатичним
- C. Руховим
- D. Чутливим
- E. Парасимпатичним

25.9. Визначте ділянку білої речовини спинного мозку, обмежену задньобічною і задньою серединною борознами.

- A. Funiculus lateralis
- B. Funiculus posterior
- C. Funiculus anterior
- D. Cornu posterius
- E. Cornu laterale

25.10. Визначте, на якій стадії розвитку нервової системи в філогенезі нервові клітини переважно розміщені у вигляді тяжів і вузлів.

- A. Вузловій
- B. Сітчастій
- C. Трубчастій
- D. Ектодермальній
- E. Ентодермальній

Номер тестового завдання	Відповідь
25.1	
25.2	
25.3	
25.4	
25.5	
25.6	
25.7	
25.8	
25.9	
25.10	

Загальний огляд головного мозку, його частини як похідні мозкових пухирів. Оболони головного мозку. Міжоболонні простори головного

мозку. Відростки твердої мозкової оболони. Венозні пазухи твердої оболони мозку. Цистерни ГМ. Місця утворення та шляхи виведення спинномозкової рідини. Кровообіг головного та спинного мозку (Вілізієве коло та коло Захарченка).

1. Які відділи головного мозку виділяють за будовою та розвитком? Які структури входять до складу стовбура головного мозку?

2. Визначіть положення частин головного мозку в порожнині черепа.

3. Опишіть стадію трьох мозкових міхурів.

4. Опишіть стадію п'яти мозкових міхурів.

5. Опишіть первинні згини нервової трубки.

6. Заповніть таблицю з анатомічними термінами українською та латинською мовами.

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1	Лобова частка	1	
2	Тім'яна частка	2	

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
3	Скронева частка	3	
4	Потилична частка	4	
5	Острівець	5	
6	Поздовжня щілина головного мозку	6	
7	Поперечна щілина головного мозку	7	
8	Нюхова цибулина	8	
9	Нюховий шлях	9	
10	Нюховий трикутник	10	
11	Передня пронизна речовина	11	
12	Задня пронизна речовина	12	
13	Зорове перехрестя	13	
14	Сірий горб	14	
15	Сосочкові тіла	15	
16	Міжніжкова ямка	16	
17	Міст	17	
18	Довгастий мозок	18	
19	Мозочок	19	
20	Мозолисте тіло	20	

7. Заповніть таблицю з відділами головного мозку.

Анатомічна структура	Кінцевий мозок	Проміжний мозок	Середній мозок	Задній мозок	Довгастий мозок
Нюхова цибулина					
Шишкоподібне тіло					
Піраміди					
Оливи					
Міст					
Мозочок					
Таламус					
Надталамічна ділянка					
Гіпоталамус					
Підталамічна ділянка					
Сірий горб					
Сосочкові тіла					
Базальні ядра					
Черв'як					

8. Підпишіть відростки твердої оболони головного мозку українською та латинською мовами.

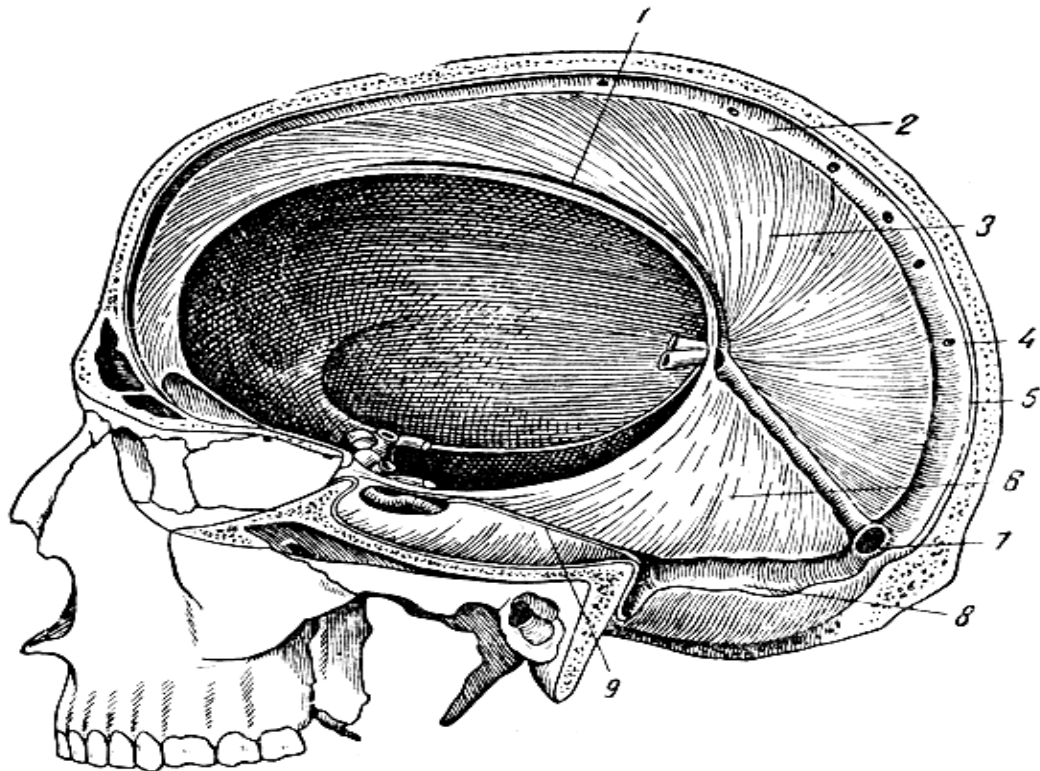

Рисунок 3-Відростки твердої оболони головного мозку з венозними пазухами.

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	

9. Заповніть таблицю з відростками твердої оболони головного мозку.

Назва відростка	Топографія
Серп великого мозку	
Серп мозочка	
Намет мозочка	

Діафрагма сідла	

10. Які Ви знаєте оболони головного мозку? Які простори вони обмежують?

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

11. Підпишіть венозні пазухи твердої оболони головного мозку українською та латинською мовами.

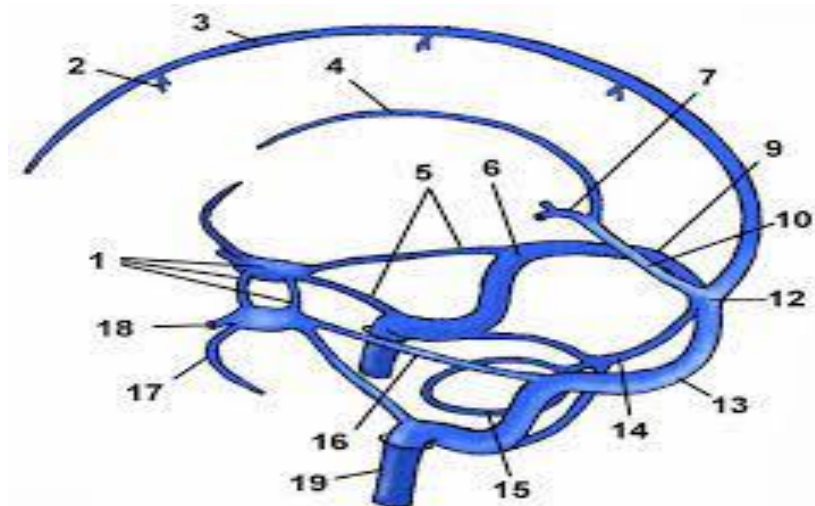

Рисунок 4 – Венозні пазухи твердої оболони головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	
19		19	

12. Як формується стік венозних пазух?

13. Напишіть цистерни головного мозку.

13.1.

13.2.

13.3.

13.4.

13.5.

13.6.

13.7. _____
 13.8. _____

14. Які утвори належать до циркумвентрикулярної системи? Які функції вони виконують?

15. Чим утворені павутинні зернистості, і яка їх роль у забезпеченні зворотної фільтрації спинномозкової рідини у кров?

16. Підпишіть анатомічні структури артеріального кола великого мозку українською та латинською мовами.

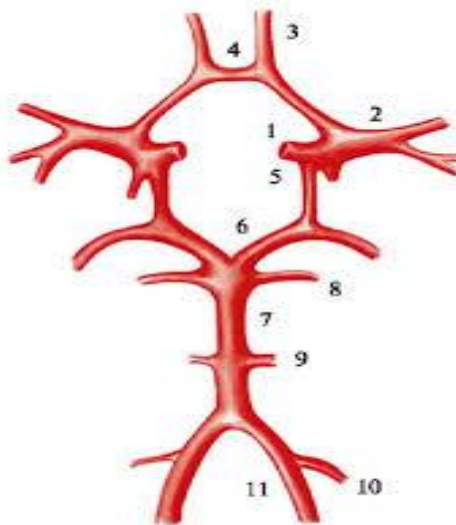

Рисунок 5 – Артеріальне коло великого мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	

17. Які кровоносні судини утворюють коло Захарченка?

18. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

18.1. У хворого діагностовано пухлину нижньої поверхні потиличної частки великого мозку. Визначте, в якій пазусі твердої оболони головного мозку порушиться відтік венозної крові

18.2. У хворого 40 років після травми голови виявлено крововилив у ділянці присередньої поверхні верхньої лобової звивини та поясної звивини. У зоні кровопостачання якої артерії він знаходиться?

18.3. У хворого 30 років при Ro-дослідженні виявлено затемнення в ділянці пазухи твердої мозкової оболони, яка проходить від сліпого отвору решітчастої кістки до внутрішнього потиличного виступу потиличної кістки. В ділянці якої пазухи виявлено патологічні зміни?

18.4. У хворого порушено функцію серцево-судинного та дихального центрів. В басейні яких артерій порушився кровообіг?

18.5. У чоловіка 40 років із флегмоною обличчя гнійне запалення та значний набряк м'яких тканин спричинили перетиск просвіту лицьової вени і ретроградний (зворотній) напрямок току венозної крові. Інфікування якої венозної пазухи є можливим?

18.6. У хворого запалення середнього вуха ускладнилось мастоїдітом. Надалі виникла загроза гнійного тромбозу найближчої венозної пазухи. Якої?

19. Дайте відповіді на тестові завдання.

19.1. Залишком порожнини якого мозкового міхура є IV шлуночок?

- A. Telencephalon
- B. Rhombencephalon
- C. Mesencephalon
- D. Diencephalon
- E. Isthmus rhombencephali

- 19.2. Залишком порожнини якого мозкового міхура є водопровід середнього мозку?**
A. Diencephalon
B. Metencephalon
C. Telencephalon
D. Mesencephalon
E. Myelencephalon
- 19.3. Визначте, залишком порожнини якого мозкового міхура є третій шлуночок.**
A. Кінцевого
B. Проміжного
C. Середнього
D. Заднього
E. Довгастого
- 19.4. З якого мозкового міхура розвивається pons?**
A. Myelencephalon
B. Metencephalon
C. Mesencephalon
D. Diencephalon
E. Telencephalon
- 19.5. З якого мозкового міхура розвивається мозочок?**
A. Myelencephalon
B. Telencephalon
C. Mesencephalon
D. Diencephalon
E. Metencephalon
- 19.6. Визначте, з якого мозкового міхура розвиваються ніжки мозку.**
A. Довгастого
B. Середнього
C. Проміжного
D. Кінцевого
E. Заднього
- 19.7. Визначте, з якого мозкового міхура розвивається таламічний мозок.**
A. Diencephalon
B. Metencephalon
C. Telencephalon
D. Mesencephalon
E. Myelencephalon
- 19.8. Яка щілина головного мозку відокремлює півкулі одну від одної?**
A. Передня
B. Задня
C. Коса
D. Поздовжня
E. Поперечна
- 19.9. Визначте, яка щілина головного мозку відокремлює мозочок від великого мозку:**
A. Поздовжня

- В. Поперечна
- С. Присередня
- Д. Передня
- Е. Задня

19.10. Визначте поверхні великих півкуль головного мозку:

- А. Присередня, бічна, задня
- В. Верхньобічна, нижня, присередня
- С. Верхньобічна, задня, передня
- Д. Верхньобічна, присередня, задня
- Е. Поперечна, нижня, задня

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
19.1	
19.2	
19.3	
19.4	
19.5	
19.6	
19.7	
19.8	
19.9	
19.10	

Кінцевий мозок. Частки, борозни та звивини великих півкуль ГМ. Цито- і мієлоархітектоніка кори великих півкуль ГМ. Плащ. Локалізація функцій в корі великих півкуль ГМ в світлі вчення І.П. Павлова

1. Які поверхні, краї та полюси виділяють у півкулі великого мозку?

2. З яких часток складається півкуля великого мозку?

3. Підпишіть частки головного мозку українською та латинською мовами.

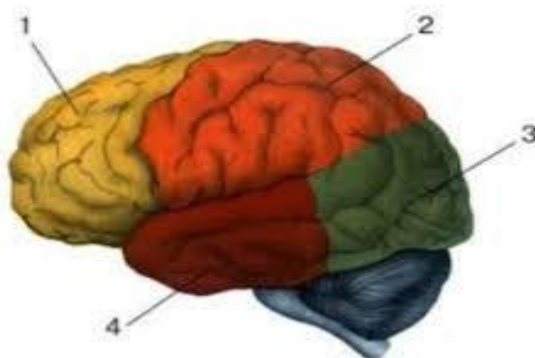

Рисунок 6 – Частки головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	

4. Підпишіть анатомічні структури верхньобічної поверхні півкулі головного мозку українською та латинською мовами.

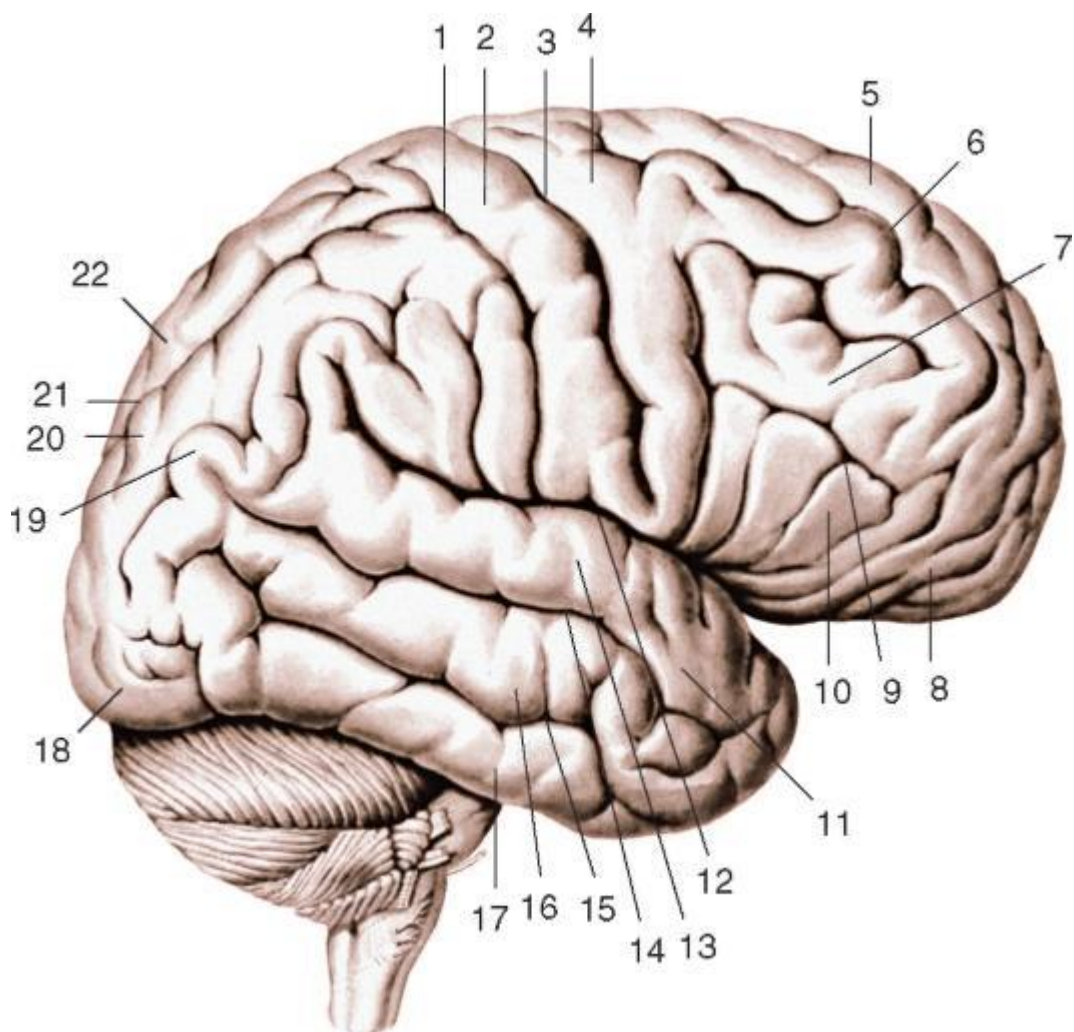

Рисунок 7 – Верхньобічна поверхня півкулі головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	
19		19	

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
20		20	
21		21	
22		22	

5. Підпишіть анатомічні утворення присередньої поверхні півкулі головного мозку українською та латинською мовами.

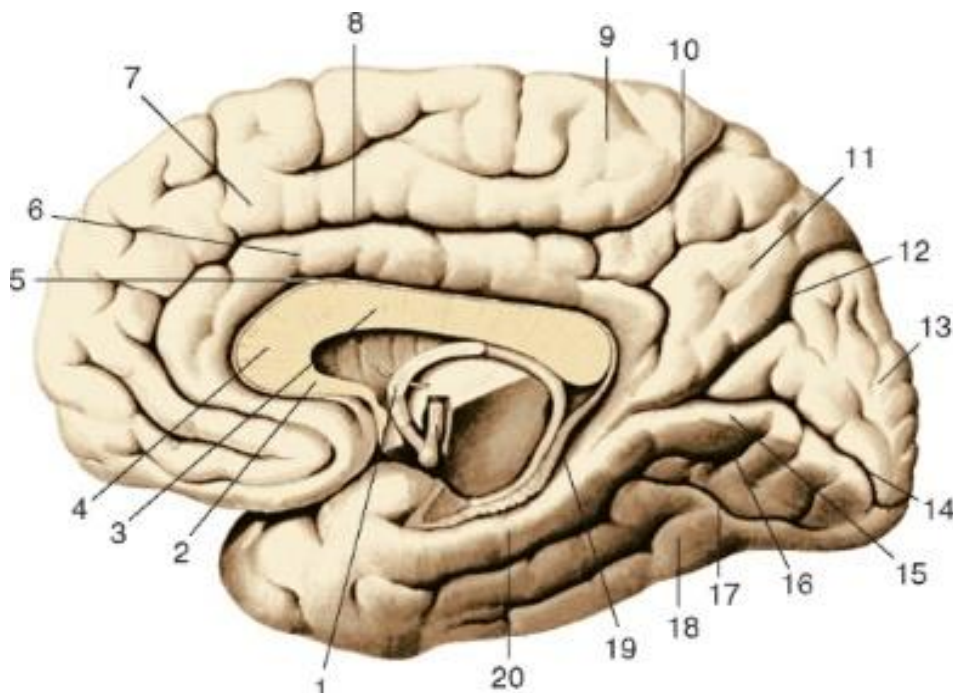

Рисунок 8 – Присередня поверхня півкулі головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	
19		19	

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
20		20	

6. Підпишіть анатомічні структури нижньої поверхні півкулі головного мозку українською та латинською мовами.

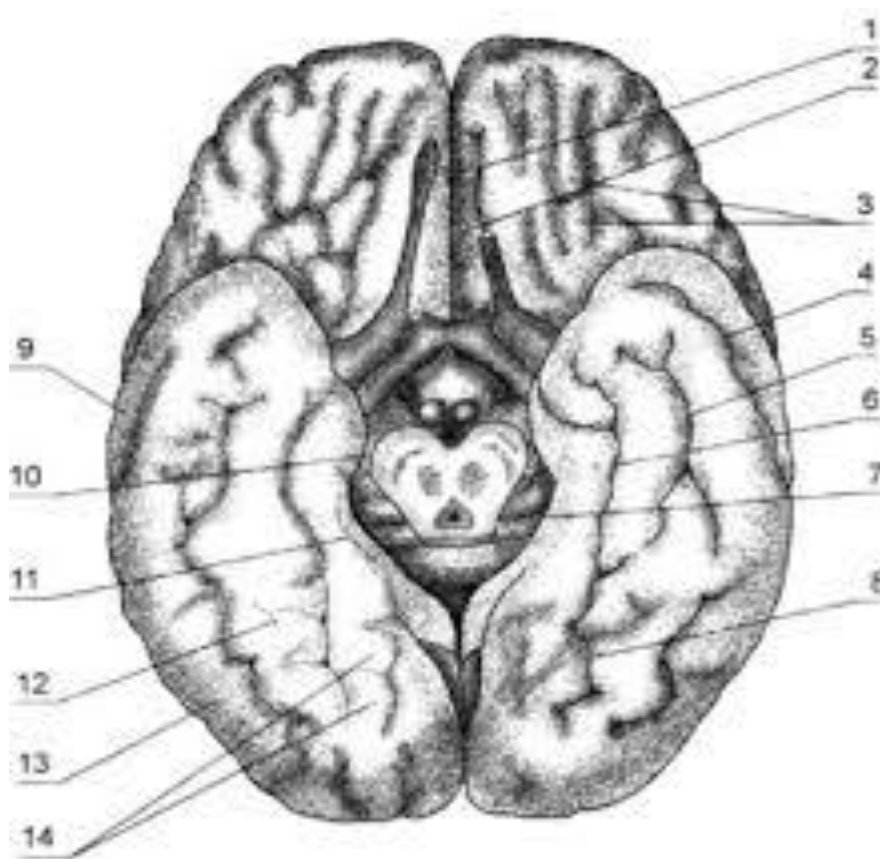

Рисунок 9 – Нижня поверхня (основа) півкулі головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	

7. Заповніть таблицю з борознами та звивинами півкулі головного мозку.

Назва частки	Борозни	Звивини
Лобова		
Тім'яна		
Потилична		
Скронева		
Острівцева		

8. Що таке первинні, вторинні та третинні борозни? Коли вони формуються? Наведіть приклади.

9. З яких частин складається мозолисте тіло?

10. Чим утворена променистість мозолистого тіла? З яких частин вона складається? Що вони з'єднують?

11. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

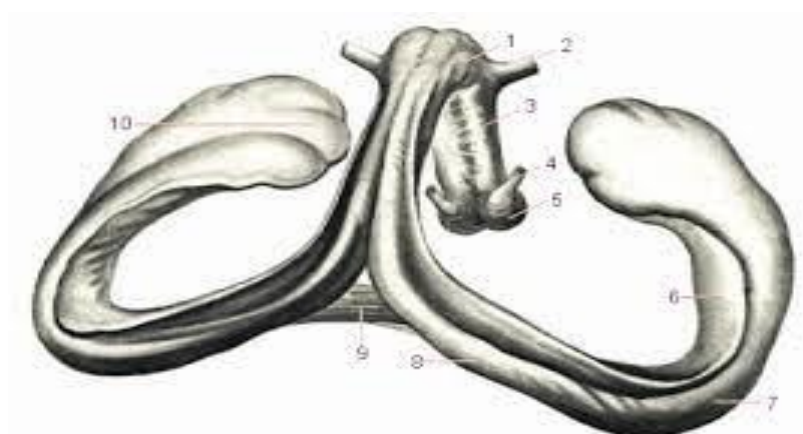

Рисунок 10 – Склепіння

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	

12. Які частини має передня спайка? В чому полягає функція передньої спайки та її частин?

13. Заповніть таблицю з анатомічними термінами.

№	Українська назва терміну	Латинська назва терміну
1	Стовбур мозолистого тіла	
2	Коліно мозолистого тіла	
3	Валик мозолистого тіла	
4	Дзюб	
5	Тонка пластинка	
6	Кінцева пластинка	
7	Передня спайка	
8	Задня спайка	
9	Склепіння	
10	Прозора перегородка	
11	Морський коник	
12	Променистість мозолистого тіла	
13	Малі щипці мозолистого тіла	
14	Великі щипці мозолистого тіла	
15	Ніжки склепіння	
16	Тіло склепіння	
17	Спайка склепіння	
18	Морськоконикова торочка	
19	Нога морського коника	
20	Пальцеподібні випини морського коника	

14. Між якими утворами розміщена прозора перегородка? Яку функцію вона виконує?

15. Чим утворюється і де розташований морський коник?

16. Опишіть хід бічної борозни та її гілок.

17. Дайте визначення наступним термінам:

17.1. Мієлоархітектоніка _____

17.2. Цитоархітектоніка _____

17.3. Стародавня кора _____

17.4. Давня кора _____

17.5. Нова кора _____

18. Заповніть таблицю з шарами кори півкуль головного мозку.

Назва шару	Морфологічний опис
Молекулярна пластинка	
Зовнішня зерниста пластинка	
Зовнішня пірамідна пластинка	
Внутрішня зерниста пластинка	
Внутрішня пірамідна пластинка	
Багатоморфна пластинка	

19. Підпишіть шари нової кори півкуль головного мозку українською та латинською мовами.

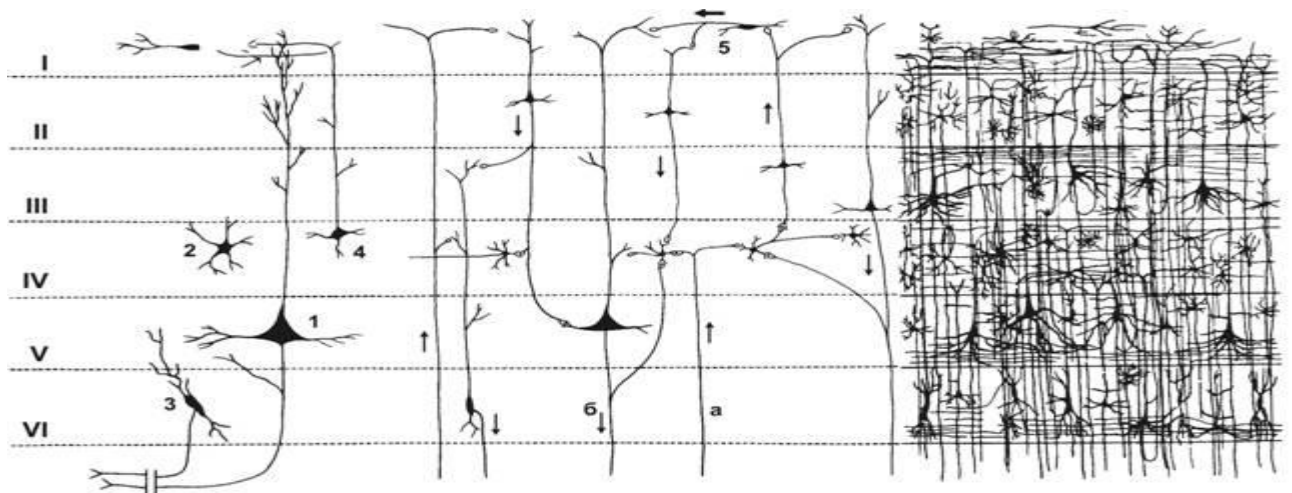

Рисунок 11 – Кора головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
I		I	
II		II	
III		III	
IV		IV	

Кірковий центр інтероцептивного аналізатора	
Кірковий центр смакового аналізатора	

22. Заповніть таблицю з аналізаторами «другої сигнальної системи».

Назва аналізатора	Локалізація в корі
Руховий аналізатор артикуляції мови (центр Брока)	
Слуховий аналізатор усної мови (центр Верніке)	
Руховий аналізатор письмової мови	
Зоровий аналізатор письмової мови (центр Дежеріна)	

23. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

23.1. У хворого 26 років після оперативного втручання втрачена здатність читати, складати з літер слова і фрази. В якій ділянці кори головного мозку не відновлено функцію?

23.2. У хворого спостерігається втрата загальної чутливості окремих ділянок тіла справа. Яку із звивин великих півкуль головного мозку уражено?

23.3. У хворого спостерігається параліч м'язів верхньої і нижньої кінцівок. Яку із звивин великих півкуль головного мозку уражено?

23.4. Хворий не розуміє змісту слів, а також не розуміє власної мови. Яку із звивин великих півкуль головного мозку уражено?

23.5. У хворого діагностовано пухлину мозку, яка розміщена в задньому розі бічного шлуночка в ділянці «пташиної шпори». Порушення якої функції буде спостерігатися у хворого, якщо пухлина буде активно розвиватися далі?

24. Дайте відповіді на тестові завдання.

24.1. Визначте звивину лобової частки, яка обмежена центральною та передцентральною борознами.

- A. Gyrus frontalis superior
- B. Gyrus frontalis medius

- C. Gyrus frontalis inferior
- D. Gyrus precentralis
- E. Gyrus postcentralis

24.2. Визначте, яку анатомічну структуру утворюють поясна звивина, перешийок поясної звивини, приморськоконикова звивина та гачок.

- A. Lobulus paracentralis
- B. Precuneus
- C. Cuneus
- D. Gyrus fornicatus
- E. Nuclei basales

24.3. Визначте, до якої частки головного мозку належать кутова та надкрайова звивини.

- A. Lobus frontalis
- B. Lobus parietalis
- C. Lobus occipitalis
- D. Lobus temporalis
- E. Insula

24.4. В якій борозні на присередній поверхні півкулі головного мозку знаходиться зубчаста звивина?

- A. Sulcus collateralis
- B. Sulcus cinguli
- C. Sulcus corporis callosi
- D. Sulcus rhinalis
- E. Sulcus hippocampi

24.5. Визначте звивини, які розташовані на верхньобічній поверхні скроневої частки.

- A. Gyrus temporalis superior, gyrus temporalis medius, gyrus angularis
- B. Gyrus temporalis superior, gyrus temporalis medius, gyrus supramarginalis
- C. Gyrus temporalis anterior, gyrus temporalis medius, gyrus temporalis posterior
- D. Gyrus temporalis superior, gyrus temporalis medius, gyrus temporalis inferior
- E. Gyrus temporalis superior, gyrus temporalis inferior, gyrus angularis

24.6. Визначте борозну, розміщену на присередній поверхні потиличної частки головного мозку.

- A. Острогова
- B. Обхідна
- C. Поясна
- D. Морськоконикова
- E. Поперечна потилична

24.7. Визначте третій шар кори головного мозку.

- A. Багатоформна пластинка
- B. Внутрішня зерниста пластинка
- C. Внутрішня пірамідна пластинка
- D. Молекулярна пластинка
- E. Зовнішня пірамідна пластинка

24.8. Для яких органів (або частин тіла) проекційним центром рухової чутливості виступає середній відділ передцентральної звивини?

- A. Голова, зуби
- B. Нога, стопа
- C. Рука, тулуб
- D. Порожнина рота, язик
- E. Стопа, гомілка

24.9. Визначте місце локалізації ядра слухового аналізатора:

- A. Верхня скронева звивина
- B. Середня скронева звивина
- C. Нижня скронева звивина
- D. Надкрайова звивина
- E. Кутова звивина

24.10. Де розташований кірковий кінець аналізатора артикуляції мови (центр Брока)?

- A. Верхня лобова звивина
- B. Середня лобова звивина
- C. Передній відділ нижньої лобової звивини
- D. Середній відділ нижньої лобової звивини
- E. Задній відділ нижньої лобової звивини

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
24.1	
24.2	
24.3	
24.4	
24.5	
24.6	
24.7	
24.8	
24.9	
24.10	

Базальні ядра. Функція базальних ядер. Внутрішня капсула. Бічні шлуночки. Біла речовина півкуль. Нюховий мозок: центральний та периферійний відділи. Поняття про лімбічну ділянку

1. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

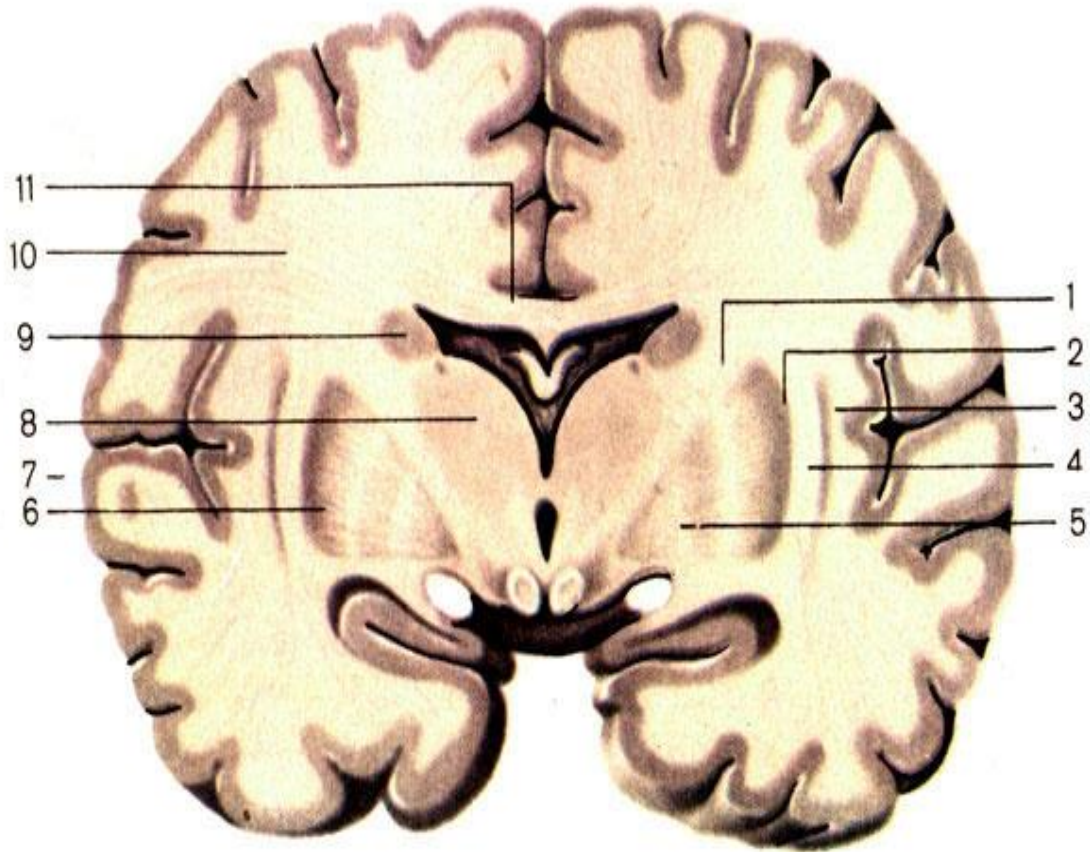

Рисунок 12 – Горизонтальний розріз головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	

2. Які утвори сірої речовини кінцевого мозку належать до базальних ядер? З яких частин складається смугасте тіло та сочевицеподібне ядро?

3. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

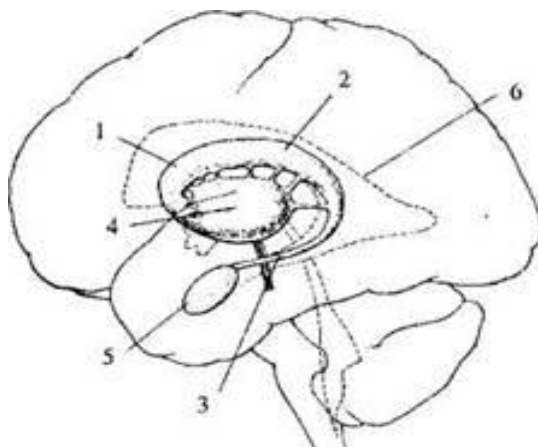

Рисунок 13 – Базальні ядра

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	

4. Заповніть таблицю з анатомічними термінами.

№	Українська назва терміну	Латинська назва терміну
1	Базальні ядра	
2	Головка хвостатого ядра	
3	Тіло хвостатого ядра	
4	Хвіст хвостатого ядра	
5	Смугасте тіло	
6	Сочевицеподібне ядро	
7	Лушпина	
8	Бліда куля	
9	Огорожа	
10	Мозкова пластинка	
11	Мигдалеподібне тіло	
12	Внутрішня капсула	
13	Зовнішня капсула	

14	Крайня капсула	
15	Променистий вінець	

5. Які базальні ядра складають стріатум, а які палідум?

6. Які топографічні особливості мають хвостате ядро (та його частини); сочевицеподібне ядро (та його частини); огорожа? Чим вони розділені та з'єднані?

7. Де розташоване та з чого складається мигдалеподібне тіло? Які ядра виділяють у нього?

8. Залишком порожнини якого мозкового міхура є бічні шлуночки?

9. Визначте частини бічних шлуночків.

9.1. _____

9.2. _____

9.3. _____

9.4. _____

10. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

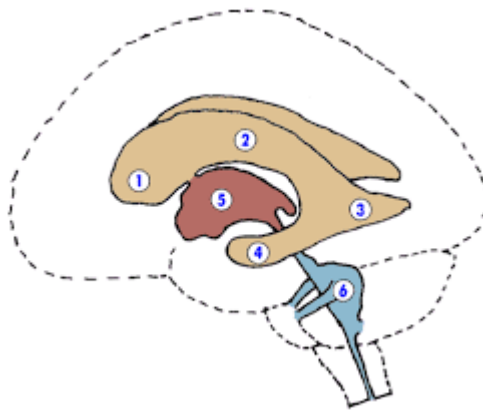

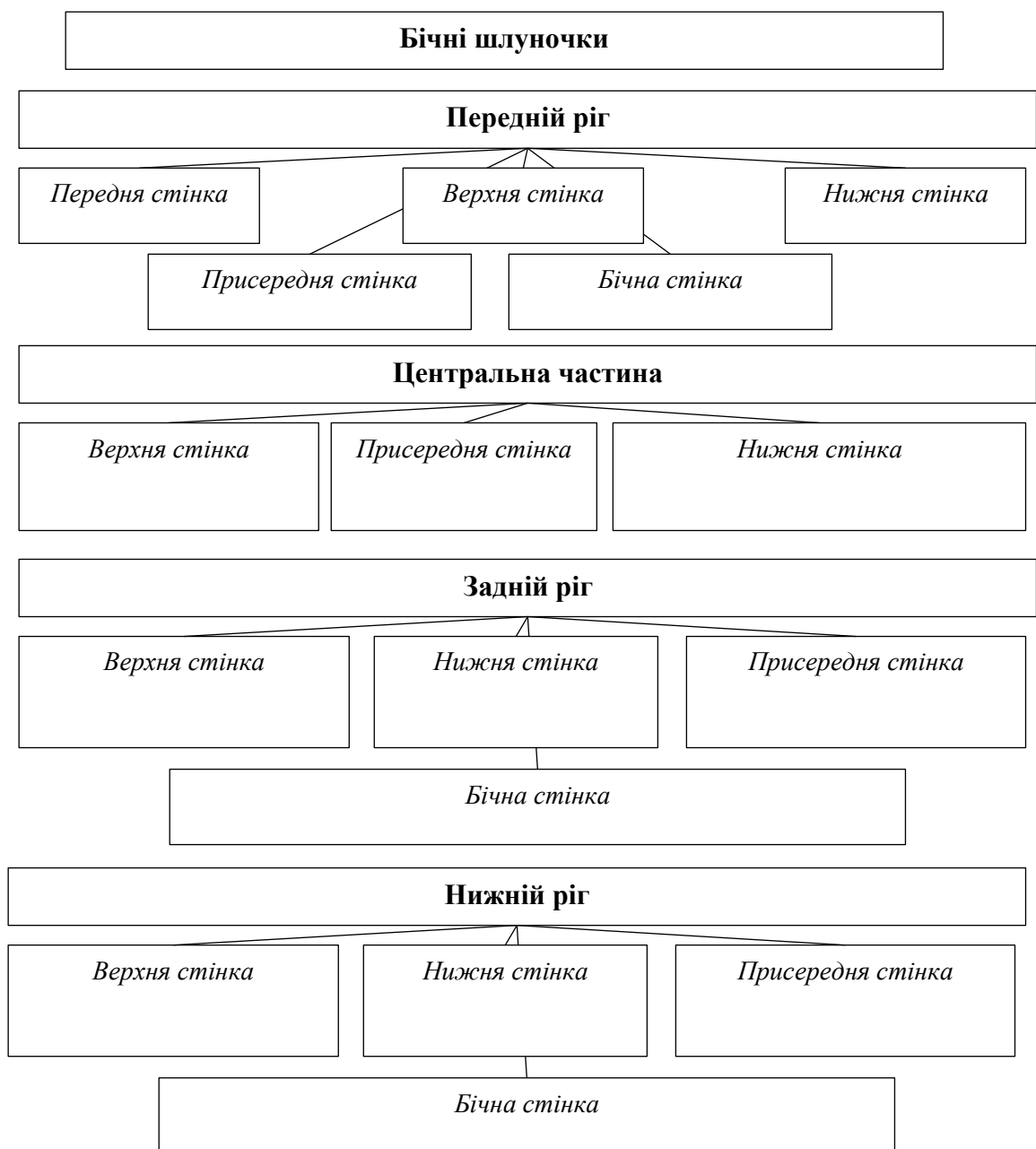
Рисунок 14 – Шлуночкова система мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	

11. Опишіть сполучення бічних шлуночків.

12. В яких частинах бічного шлуночка міститься судинне сплетення бічного шлуночка?

13. Підпишіть анатомічні структури, що утворюють стінки бічних шлуночків.

14. Визначте частини внутрішньої капсули.

14.1. _____

14.2. _____

14.3. _____

15. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

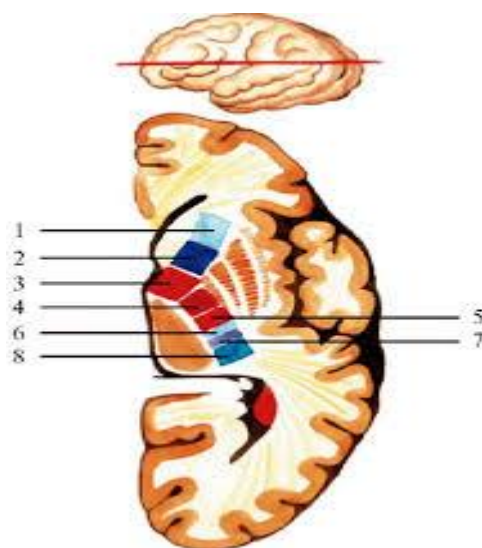
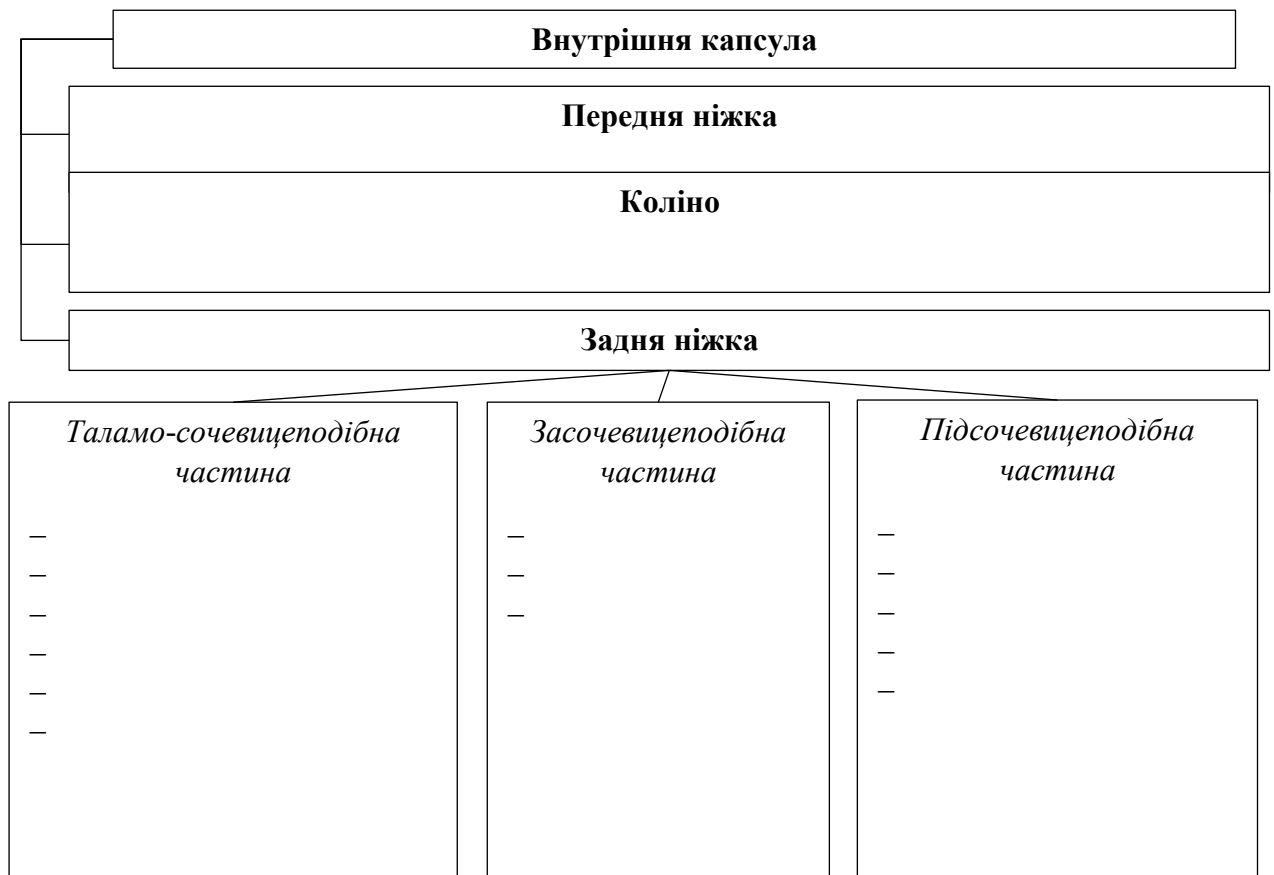

Рисунок 15 – Внутрішня капсула

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	

16. Підпишіть волокна, які проходять через частини внутрішньої капсули.

17. Підпишіть волокна білої речовини головного мозку.

18. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

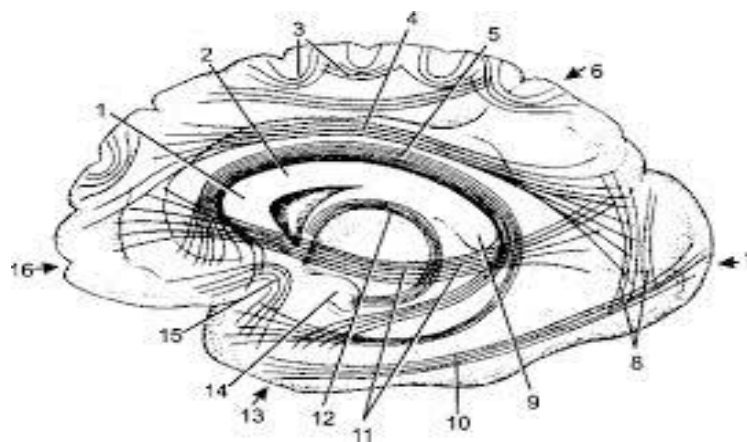

Рисунок 16 – Біла речовина півкулі головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	

19. Чим розмежовані внутрішня, зовнішня та крайня зовнішня капсули?

20. Яку функцію виконують асоціативні, комісуральні та проекційні волокна білої речовини півкулі головного мозку?

21. Визначте компоненти периферійного відділу нюхового мозку.

21.1. _____

21.2. _____

21.3. _____

21.4. _____

21.5. _____

21.6. _____

21.7. _____

22. Визначте компоненти центрального відділу нюхового мозку.

22.1. _____

22.2. _____

23. Які структури головного мозку з'єднує коло Пейпеца? В чому полягає його функція?

24. Що таке «лімбічна система»? Які її структури забезпечують соціабельність та репродуктивну поведінку?

25. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

25.1. У хворого гідроцефалія – водянка мозку. На МРТ виявлено розширення передніх рогів бічних шлуночків зі здавленням структур бічної стінки. Чим утворено бічну стінку переднього рогу бічного шлуночка?

25.2. У спортсмена в результаті черепно-мозкової травми нейрохірурги діагностують ураження підкіркових рухових центрів. Які з анатомічних структур входять до складу даних центрів?

25.3. У хворого після інсульту спостерігається гематома та порушення структури кінцевої частини задньої ніжки внутрішньої капсули. Які з провідних шляхів у нормі там проходять?

25.4. Під час проведення енцефалографії діагностують наявність ішемічної зони в ділянці локалізації структур смугастого тіла. Які структури утворюють смугасте тіло?

25.5. У хворого діагностовано пухлину мозку, яка розміщена в задньому розі бічного шлуночка в ділянці пташиної остроги. Порушення якої функції розвинеться у хворого, якщо пухлина буде активно розвиватися далі?

26. Дайте відповіді на тестові завдання.

26.1. Визначте, чим представлені базальні ядра.

- A. Смугастим тілом, огорожею та склепінням
- B. Огорожею, мигдалеподібним тілом та корою острівцевої частки
- C. Смугастим тілом, огорожею та мигдалеподібним тілом
- D. Внутрішньою капсулою, огорожею та мигдалеподібним тілом
- E. Таламусом, лушиною та мигдалеподібним тілом

26.2. Назвіть частини смугастого тіла.

- A. Хвостате ядро, лушина
- B. Хвостате ядро, сочевицеподібне ядро
- C. Присередня бліда куля, огорожа
- D. Присередня та бічна бліді кулі
- E. Лушина, бічна бліда куля

26.3. Назвіть частини сочевицеподібного ядра.

- A. Putamen, claustrum
- B. Nucleus caudatus, corpus amygdaloideum
- C. Globus pallidus, corpus amygdaloideum
- D. Putamen, nucleus caudatus
- E. Putamen, globus pallidus

26.4. Визначте, яка частина хвостатого ядра розміщена в тім'яній частці півкулі на дні центральної частини бічного шлуночка.

- A. Головка
- B. Ніжка
- C. Тіло
- D. Хвіст
- E. Шийка

26.5. Визначте, яке з базальних ядер приймає участь в організації всіх видів еферентної діяльності (орієнтовній, харчовій, оборонній, емоційній) і підтримує загальний рівень збудливості (бадьорість та сон).

- A. Corpus amygdaloideum
- B. Globus pallidus
- C. Claustrum
- D. Nucleus caudatus
- E. Putamen

26.6. Визначте, при стимуляції якого базального ядра може з'явитися відчуття люті і страху.

- A. Огорожі
- B. Таламуса

- C. Блідої кулі
- D. Лушпини
- E. Мигдалеподібного тіла

26.7. Визначте, залишком порожнини якого мозку є бічні шлуночки.

- A. Myelencephalon
- B. Metencephalon
- C. Mesencephalon
- D. Diencephalon
- E. Telencephalon

26.8. Визначте, чим представлено присередню стінку лобового рогу бічних шлуночків.

- A. Septum pellucidum
- B. Caput nuclei caudati
- C. Corpus nuclei caudati
- D. Corpus callosum
- E. Corpus fornicis

26.9. Через яке анатомічне утворення бічні шлуночки сполучаються з третім шлуночком?

- A. Отвір Монро
- B. Водопровід середнього мозку
- C. Порожнину прозорої перегородки
- D. Отвір Люшка
- E. Отвір Мажанді

26.10. Визначте, який з пучків білої речовини великих півкуль головного мозку з'єднує скроневі (центр Верніке) і лобові (центр Брока) мовні центри.

- A. Пояс
- B. Верхній потилично-лобовий
- C. Нижній потилично-лобовий
- D. Нижній повздожний
- E. Дугоподібний

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
26.1	
26.2	
26.3	
26.4	
26.5	
26.6	
26.7	
26.8	
26.9	
26.10	

Проміжний мозок. Таламус, епіталамус, метаталамус: будова, функції. Вищий центр контролю вегетативних функцій (гіпоталамус). Гіпоталамо-гіпофізарна система. Третій шлуночок, його стінки та сполучення

1. З яких відділів складається проміжний мозок?

2. З яких відділів складається таламічний мозок?

1.1. _____

1.2. _____

1.3. _____

3. *Визначте частини та поверхні таламуса (зорового горба).*

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slightly aged or off-white appearance.

4. На які функціональні групи поділяють ядра таламуса?

4.1. _____

4.2. _____

4.3. _____

4.4. _____

4.5. _____

5. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

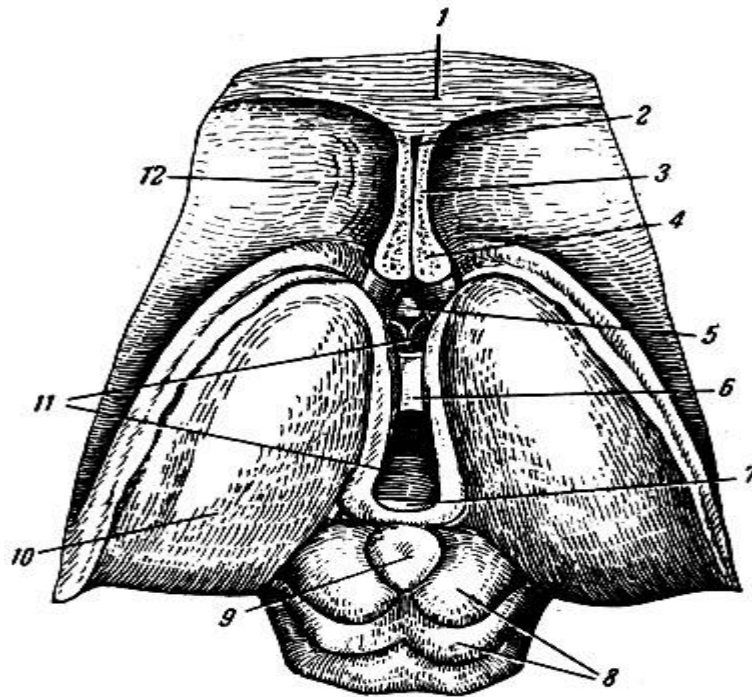

Рисунок 17 – Проміжний мозок

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	

6. Напишіть структури надталамічної ділянки (епіталамуса, надзгір'я)

6.1. _____

6.2. _____

6.3. _____

6.4. _____

7. Яке функціональне значення шишкоподібної залози?

U.I. _____

U.S. _____

[illegible]

10.1. _____

10.1. _____

10.2. _____

10.2. _____

10.3. _____

10.5. _____

10.4. _____

10.4. _____

10.5 _____

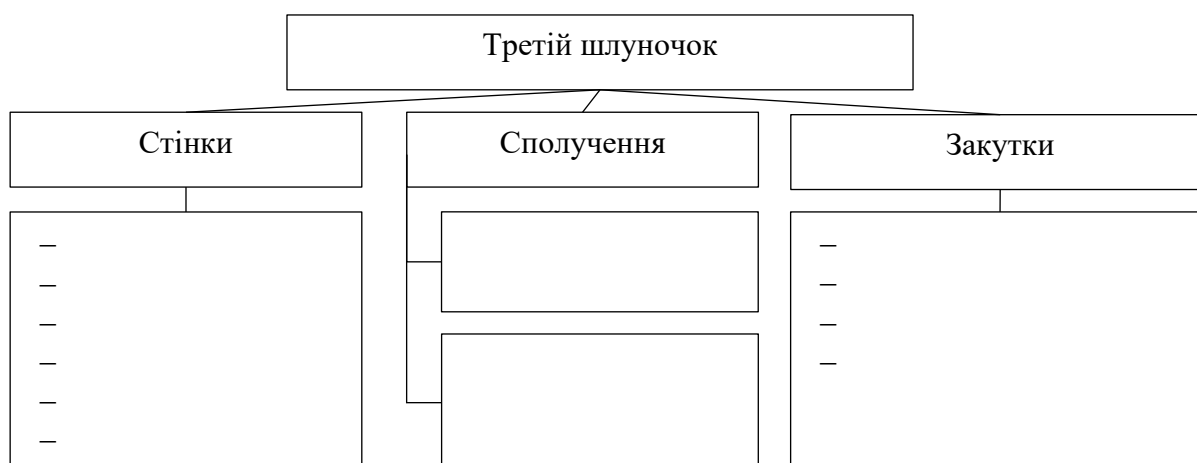
10.6

10.0. _____

Термін	Таламус	Епіталамус	Метаталамус	Гіпоталамус
Бічне колінчасте тіло				

Лійка				
Зорове перехрестя				
Шишкоподібна залоза				
Присереднє колінчасте тіло				
Сірий горб				
Подушка				
Передній горбок				
Зоровий тракт				
Сосочкові тіла				
Повідець				
Повідцевий трикутник				
Спайка повідців				

13. Заповніть таблицю.

14. Що являють собою епітеліальна пластинка III шлуночка і судинний прошарок? Опишіть їх відношення до вен великого мозку та судинного сплетення III шлуночка.

15. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

15.1. При рентгенологічному обстеженні черепа виявлено збільшення розмірів турецького сідла. Діагностовано пухлину ендокринної залози. Визначте, який відділ мозку уражено.

15.2. У хворої діагностовано пухлину шишкоподібної залози. Визначте, на рівні якого анатомічного утворення буде порушено відтік спинномозкової рідини з III шлуночка мозку.

15.3. У хворого відзначається порушення відтоку ліквору з третього шлуночка. Визначте, залишком порожнини якого відділу мозку він є.

15.4. Викладач на практичному занятті з анатомії демонструє студентам бічні колінчасті тіла. Визначте, до якого відділу мозку належать ці структури.

15.5. У хворого внаслідок збільшення пухлини діагностовано розширення бічних шлуночків. Оклюзія якого анатомічного утворення запобігає потраплянню ліквору до III шлуночка?

15.6. У пацієнта діагностовано пухлину епіфіза. В яку стінку III шлуночка, ймовірно, може проростати пухлина цієї залози?

15.7. У пацієнта виявлено новоутворення в ділянці бічної стінки третього шлуночка справа. Яку анатомічну структуру буде уражено?

15.8. У пацієнтки під час МРТ-дослідження діагностовано пухлину в ділянці зорового перехрестя. Яку стінку III шлуночка може бути залучено в патологічний процес?

16. Дайте відповіді на тестові завдання.

16.1. Визначте, з якого мозкового міхура утворюється таламічний мозок та гіпоталамус.

- A. Myelencephalon
- B. Metencephalon
- C. Mesencephalon
- D. Diencephalon
- E. Telencephalon

16.2. Визначте, що є залишком порожнини проміжного мозку.

- A. Aqueductus mesencephali
- B. Canalis centralis
- C. Ventriculi laterales
- D. Ventriculus tertius
- E. Ventriculus quartus

16.3. Визначте, яку назву має передня частина таламуса

- A. Подушка таламуса
- B. Стрічка таламуса
- C. Мозкова смуга таламуса
- D. Міжталамічне злипання
- E. Передній горбок таламуса

16.4. Визначте, через яке анатомічне утворення сполучається третій шлуночок з бічними шлуночками головного мозку.

- A. Canalis centralis
- B. Aqueductus mesencephali
- C. Foramen interventriculare
- D. Apertura mediana ventriculi quarti
- E. Apertura lateralis ventriculi quarti

16.5. Визначте поверхні таламуса.

- A. Передня, задня, верхня, нижня
- B. Передня, задня, верхня, присередня
- C. Верхня, нижня, присередня, бічна
- D. Верхня, нижня, передня, бічна
- E. Присередня, бічна, передня, задня

16.6. Яку функцію виконує передня група ядер таламуса?

- A. Підкіркові центри нюху
- B. Підкіркові центри смаку
- C. Підкіркові центри зору
- D. Підкіркові центри слуху
- E. Підкіркові центри загальної чутливості

16.7. Визначте, до якого відділу мозку відносять повідець, повідцевий трикутник, спайку повідців та шишкоподібну залозу.

- A. Перешийку ромбоподібного мозку
- B. Таламуса
- C. Епіталамуса
- D. Метаталамуса
- E. Трикутника петлі

16.8. Визначте, яка структура таламічного мозку філогенетично являє собою рудимент третього (непарного) тім'яного ока і в деяких тварин функціонує як орган зору.

- A. Аденогіпофіз
- B. Нейрогіпофіз
- C. Шишкоподібна залоза
- D. Таламус
- E. Бічне колінчасте тіло

16.9. Визначте, до якого відділу мозку відносять перехрестя зорових нервів, сосочкові тіла, лійку, сірий горб, задню пронизану речовину та гіпофіз.

- A. Trigonum lemnisci
- B. Hypothalamus
- C. Epithalamus
- D. Metathalamus
- E. Isthmus rhombencephali

16.10. Визначте, яку стінку III шлуночка утворює lamina epithelialis et plexus choroideus.

- A. Бічну
- B. Верхню
- C. Нижню
- D. Задню
- E. Передню

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
16.1	
16.2	
16.3	
16.4	
16.5	
16.6	
16.7	
16.8	
16.9	
16.10	

Середній мозок: зовнішня та внутрішня будова. Водопровід середнього мозку. Міст, довгастий мозок, мозочок: зовнішня та внутрішня будова, локалізація ядер та їх функціональне значення. Сітчастий утвір

1. З яких частин складається середній мозок?

2. Що є залишком порожнини середнього мозку?

3. Опишіть межі середнього мозку.

4. Опишіть будову пластинки покрівлі середнього мозку.

[illegible]

5. Заповніть таблицю з анатомічними термінами.

№	Українська назва терміну	Латинська назва терміну
1	Середній мозок	
2	Водопровід середнього мозку	
3	Пластинка покрівлі	
4	Верхні горбки	
5	Нижні горбки	
6	Вузечка верхнього мозкового паруса	
7	Ручка верхнього горбка	
8	Ручка нижнього горбка	
9	Трикутник петлі	
10	Бічна петля	
11	Ніжка мозку	
12	Покрив середнього мозку	
13	Міжніжкова ямка	

6. Підпишіть анатомічні терміни українською та латинською мовами.

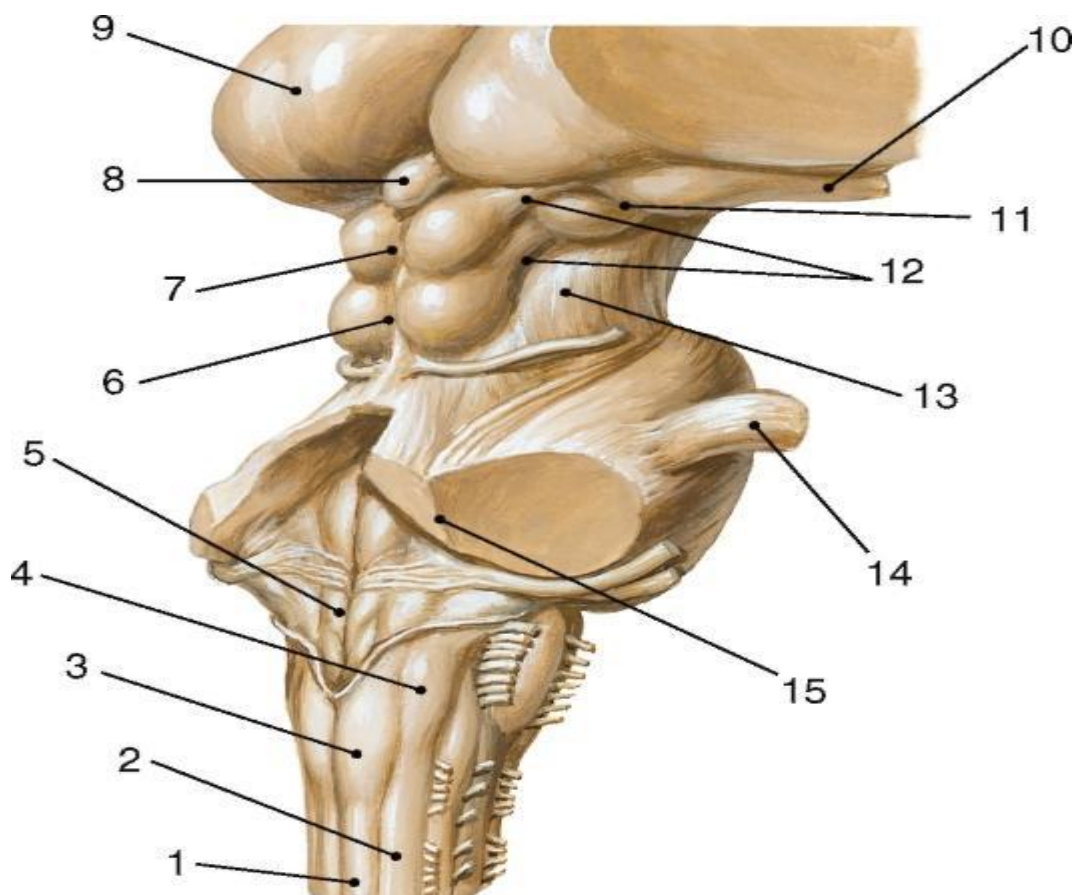

Рисунок 18 – Стовбур головного мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	

7. Опишіть будову водопроводу середнього мозку.

8. Які відділи виділяють в ніжці середнього мозку?

9. Які волокна проходять у ніжці середнього мозку?

10. На які відділи поділяється задній мозок?

10.1. _____

10.2. _____

11. Визначте межі моста.

12. Що таке верхній мозковий парус? Опишіть місце його розташування.

13. Визначте частини моста.

13.1. _____

13.2. _____

14. Опишіть будову білої речовини моста.

15. Опишіть будову сірої речовини моста (ядра).

15.1.

15.2.

15.3.

15.4.

16. На які відділи топографічно поділяють мозочок? Які частки розрізняють у тілі мозочка?

17. Підпишіть анатомічні утворення мозочка українською та латинською мовами.

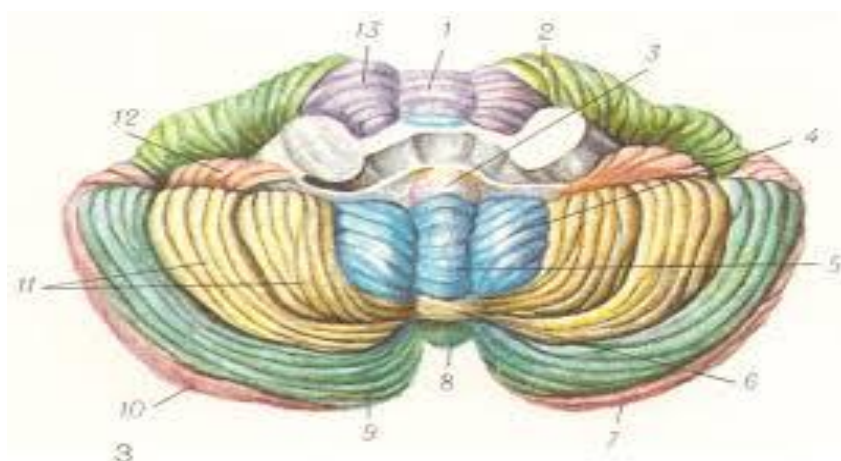

Рисунок 19 – Мозочок

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	

18. Опишіть ніжки мозочка.

18.1. _____
 18.2. _____
 18.3. _____

19. *Визначте відповідність між анатомічними структурами та відділами мозку.*

Назва терміну	Середній мозок	Міст	Довгастий мозок	Мозочок
Схил				
Листок черв'яка				
Пластинка покрівлі				
Олива				
Піраміда				
Основна борозна				
Клаптик				
Передньобічна борозна				
Верхні горбки				
Трапецієподібне тіло				
Трійчасто-лицева лінія				
Задньобічна борозна				
Вузлики				
Нижні горбки				
Ручка верхнього горбка				
Водопровід				
Ручка нижнього горбка				
Тонка часточка				
Борозна окорухового нерву				
Чорна речовина				
Червоне ядро				
Ядро шатра				
Зубчасте ядро				
Двочеревцева часточка				
Верхня півмісяцева часточка				
Нижня півмісяцева часточка				

20. *Опишіть будову клаптико-вузлової частки мозочка.*

21. Підпишіть ядра мозочка українською та латинською мовами.

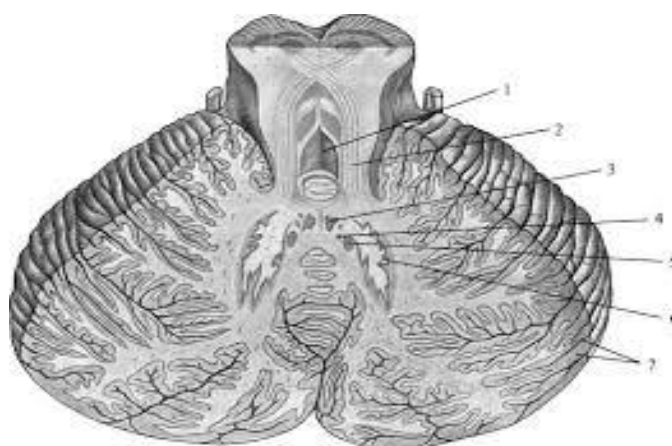

Рисунок 20 – Ядра мозочка

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	

22. Підпишіть шари кори мозочка.

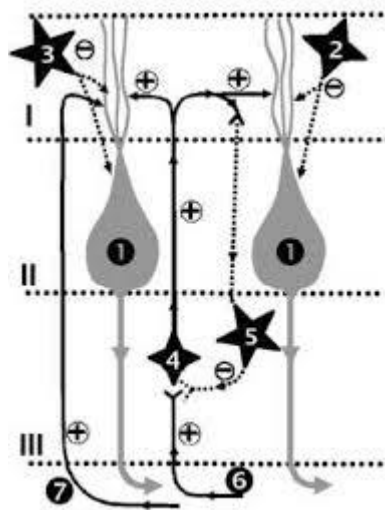

Рисунок 21 – Будова кори мозочка

I-
II-
III-

23. Що таке «дерево життя» мозочка?

24. Підпишіть анатомічні структури довгастого мозку українською та латинською мовами.

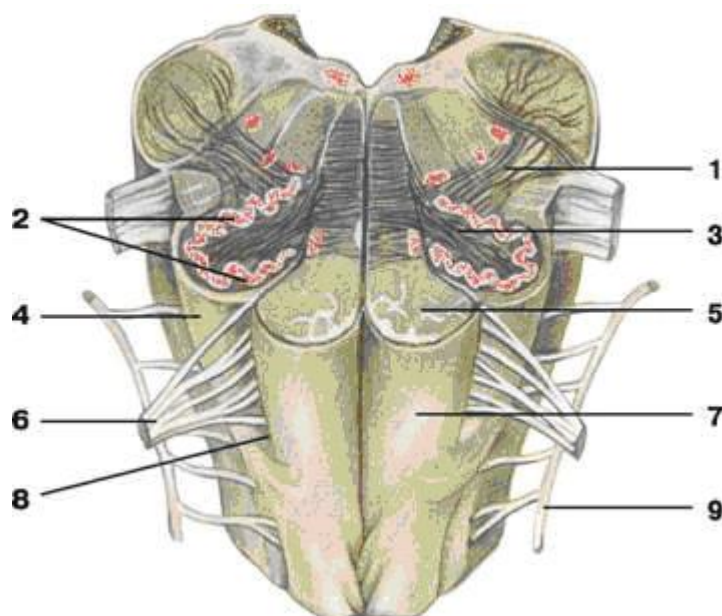

Рисунок 22 – Будова довгастого мозку

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	

25. Опишіть будову білої речовини довгастого мозку.

26. Опишіть будову сірої речовини (ядра) довгастого мозку.

26.1.

26.2.

26.3.

26.4.

27. Визначте відповідність між розташуванням ядер черепних нервів та відділами стовбуру мозку.

Назва черепного нерву	Середній мозок	Міст	Довгастий мозок
Нюхові			

Зоровий			
Окоруховий			
Блоковий			
Трійчастий			
Відвідний			
Лицевий			
Присінково-завитковий			
Язико-глотковий			
Блукаючий			
Додатковий			
Під'язиковий			

28. Опишіть ядра сітчастого утвору (ретиккулярної формації).

29. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

29.1. Після перенесеного інсульту у хворого відзначається порушення мови, пов'язане з ураженням substantia nigra. Визначте уражену ділянку головного мозку.

29.2. У хворого стався крововилив у проекції верхніх горбків чотиригорбкової пластинки. Підкіркові центри якого аналізатора будуть пошкоджені?

29.3. У хворого злоякісна пухлина шишкоподібної залози. Які структури середнього мозку можуть бути залучені в патологічний процес?

29.4. Пацієнту встановлено хворобу Паркінсона. З пошкодженням яких структур пов'язаний описаний патологічний стан?

29.5. У хворої при томографічному обстеженні було виявлено пухлину відділу мозку з ушкодженням ядер XI та XII пар черепних нервів. Який це відділ мозку?

29.6. Хворому поставлено діагноз – бульбарні розлади. Про порушення функції якого відділу мозку йде мова?

29.7. Хвору госпіталізовано із закритою черепно-мозковою травмою у ділянці потиличної кістки. При огляді відзначається порушення ходи і рівноваги, тремор рук. Яку частину головного мозку уражено?

29.8. При обстеженні хворого з порушенням слуху було встановлено, що патологічний процес локалізується на рівні формування бічної петлі. Визначте це місце.

29.9. Під час хірургічного втручання на органах черевної порожнини сталася рефлекторна зупинка серця. Де знаходиться центр рефлексу?

29.10. Під час обстеження у хворі встановлене ураження дорсальної частини мосту, порушена функція жування. Ядро якого нерву уражене?

30. Дайте відповіді на тестові завдання.

30.1. Визначте, який відділ мозку утворює покрівля, ніжки мозку та вопопровід

- A. Проміжний мозок
- B. Перешийок
- C. Ромбоподібний мозок
- D. Середній мозок
- E. Кінцевий мозок

30.2. Визначте, які анатомічні утворення з'єднують верхні та нижні горбки покрівлі середнього мозку з бічними колінчастими тілами.

- A. Pedunculi cerebellaris superiores
- B. Pedunculi cerebellaris inferiores
- C. Pedunculi cerebellaris medii
- D. Brachium colliculi
- E. Corpus callosum

30.3. Визначте межу між tegmentum et basis pedunculi cerebri.

- A. Nucleus motorius nervi oculomotorii
- B. Nucleus accessorius nervi oculomotorii
- C. Nucleus ruber
- D. Substantia nigra
- E. Nucleus nervi trochlearis

30.4. Яке анатомічне утворення розташоване на вентральній поверхні довгастого мозку?

- A. Tuberculum cuneatum
- B. Tuberculum gracile
- C. Sulcus medianus posterior
- D. Sulcus intermedius posterior
- E. Pyramis

30.5. Визначте анатомічні структури дорсальної поверхні довгастого мозку.

- A. Олива, перехрестя пірамід, піраміди, задньобічна борозна, задня серединна борозна, тонкий та клиноподібний горбки

- В. Задня серединна борозна, задня проміжна борозна, задньобічна борозна, тонкий та клиноподібний горбки
- С. Тонкий та клиноподібний горбки, задня проміжна борозна, задня серединна щілина
- Д. Передньобічна борозна, тонкий та клиноподібний горбки, олива, задньобічна борозна
- Е. Задня серединна борозна, задня проміжна борозна, тонкий та клиноподібний горбки, задній канатик

30.6. Визначте місце локалізації сліпого отвору довгастого мозку.

- А. В товщі поперечної борозни (між мостом та довгастим мозком)
- В. В товщі передньої серединної щілини
- С. В товщі піраміди
- Д. В товщі оливи
- Е. В товщі тонкого та клиноподібного горбків

30.7. Визначте, за допомогою якого анатомічного утворення тонкий пучок відмежовується від клиноподібного пучка.

- А. Sulcus intermedius posterior
- В. Sulcus posterolateralis
- С. Sulcus anterolateralis
- Д. Fissura mediana anterior
- Е. Sulcus medianus posterior

30.8. З якого анатомічного утворення довгастого мозку виходять корінці XII пари черепних нервів?

- А. Fissura mediana anterior
- В. Sulcus anterolateralis
- С. Sulcus posterolateralis
- Д. Sulcus medianus posterior
- Е. Sulcus intermedius posterior

30.9. Визначте, яке анатомічне утворення з'єднує мозочок із середнім мозком.

- А. Верхній мозковий парус
- В. Нижній мозковий парус
- С. Верхні мозочкові ніжки
- Д. Середні мозочкові ніжки
- Е. Нижні мозочкові ніжки

30.10. Визначте, які структури мозочка відносять до paleocerebellum.

- А. Черв'як
- В. Півкулі
- С. Мигдалик
- Д. Клаптик та мигдалик
- Е. Клаптик та вузлик

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
30.1	
30.2	
30.3	
30.4	
30.5	
30.6	
30.7	
30.8	
30.9	
30.10	

Перешийок ромбоподібного мозку. Ромбоподібна ямка та її топографія. IV шлуночок та його сполучення

1. Визначте структури перешийка ромбоподібного мозку.

- 1.1. _____
1.2. _____
1.3. _____

2. Чим утворені дно і покрив четвертого шлуночка?

3. Заповніть таблицю з анатомічними термінами.

№	Українська назва терміну	Латинська назва терміну
1	Серединна борозна	
2	Присереднє підвищення	
3	Лицевий горбок	
4	Блакитне місце	
5	Мозкові смуги IV шлуночка	
6	Трикутник під'язикового нерву	
7	Трикутник блукаючого нерву	
8	Присінкове поле	
9	Покрив IV шлуночка	
10	Судинне сплетення IV шлуночка	
11	Судинний прошарок	
12	Бічний закуток	
13	Бічний отвір IV шлуночка	
14	Серединний отвір IV шлуночка	
15	Верхній мозковий парус	
16	Вузечка верхнього мозкового паруса	
17	Нижній мозковий парус	
18	Межова борозна	
19	Верхня ямочка	
20	Нижня ямочка	
21	Засувка	

4. Опишіть сполучення IV шлуночка.

5. Підпишіть анатомічні структури ромбоподібної ямки українською та латинською мовами.

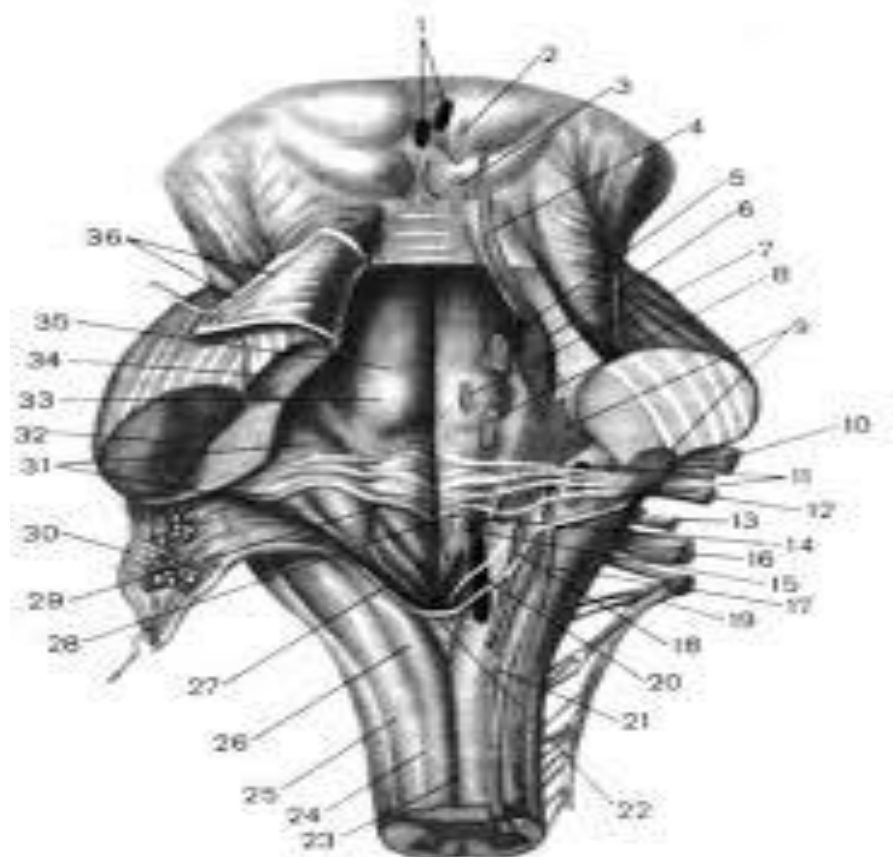

Рисунок 23 – Ромбоподібна ямка

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	
19		19	
20		20	
21		21	
22		22	
23		23	
24		24	
25		25	
26		26	

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
27		27	
28		28	
29		29	
30		30	
31		31	
32		32	
33		33	
34		34	
35		35	
36		36	

6. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

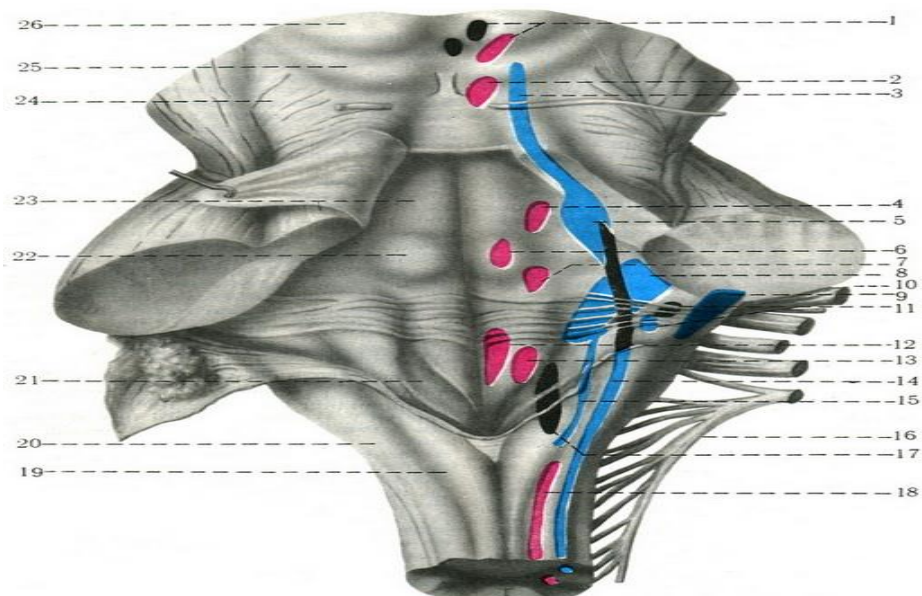

Рисунок 24 – Ромбоподібна ямка з проєкцією ядер черепних нервів

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
19		19	
29		29	
21		21	
22		22	
23		23	
24		24	
25		25	
26		26	

ПАМ'ЯТКА

№ пари черепних нервів	Назва черепного нерву	Ядра
I	Нюхові	Ядра відсутні
II	Зоровий	Ядра відсутні
III	Окоруховий	1) Ядро окорухового нерву (рухове); 2) Додаткове ядро окорухового нерву Вестфал-Едінгера-Якубовича (вегетативне парасимпатичне)
IV	Блоковий	1) Ядро блокового нерву (рухове)
V	Трійчастий	1) Ядро трійчастого нерву, або жувальне ядро (рухове); 2) Головне ядро трійчастого нерву, або мостове ядро (чутливе); 3) Спинномозкове ядро трійчастого нерву (чутливе); 4) Середньомозкове ядро трійчастого нерву (чутливе)
VI	Блоковий	1) Ядро блокового нерву (рухове)
VII	Лицевий, або проміжно-лицевий	1) Ядро лицевого нерву (рухове); 2) Верхнє слиновидільне ядро (вегетативне парасимпатичне); 3) Ядро самотнього шляху (чутливе) – спільне для VII, IX та X пар черепних нервів. Зверніть увагу, власне лицевий нерв є руховим, а проміжний змішаним, так як містить і чутливі, і парасимпатичні (секреторні) волокна
VIII	Присінково-завитковий	1) Переднє (вентральне) завиткове ядро - чутливе; 2) Заднє (дорсальне) завиткове ядро) - чутливе; 3) Верхнє присінкове (ядро Бехтерева) - чутливе; 4) Нижнє присінкове (ядро Ролера) - чутливе; 5) Присереднє присінкове (ядро Швальбе) -чутливе; 6) Бічне присереднє (ядро Дейтерса) - чутливе
IX	Язико-глотковий	1) Ядро самотнього шляху - чутливе; 2) Нижнє слиновидільне - вегетативне парасимпатичне; 3) Подвійне ядро - рухове Подвійне ядро є спільним для IX, X та XI пар черепних нервів
X	Блукаючий	1) Ядро самотнього шляху - чутливе; 2) Подвійне ядро - рухове; 3) Дорсальне (заднє) ядро блукаючого нерву - вегетативне парасимпатичне
XI	Додатковий	1) Подвійне ядро - рухове;

		2) Ядро спинномозкового шляху додаткового нерву - рухове
XII	Під'язиковий	1) Ядро під'язикового нерву - рухове

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! Чутливі ядра в ромбоподібній ямці займають бічне положення, рухові-присереднє, а парасимпатичні(секреторні)-проміжне.

7. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

7.1. У хворого після перенесеного менінгоенцефаліту виникла гідроцефалія. Пошкодження яких утворів головного мозку могло призвести до даного стану?

7.2. У хворого внаслідок крововиливу в ділянку лицевого горбка виникла східна косоокість та парез мимічної мускулатури. Ядра яких черепних нервів пошкоджені?

7.3. Після крововиливу в стовбурову частину головного мозку було встановлено, що патологічний процес локалізується в дорсальній частині моста. Функцію яких пар черепних нервів буде порушено?

7.4. Внаслідок крововиливу в проекцію лицевого горбка у пацієнта має місце випадіння функцій. Які за функцією ядра розташовані в ділянці лицевого горбка?

7.5. Під час проведення практичного заняття викладач розповідає про структуру мозку, яка складається з верхніх ніжок мозочка, верхнього мозкового паруса та трикутника петлі. Про який відділ мозку йде мова?

8. Дайте відповіді на тестові завдання.

8.1. Визначте, ядра яких пар черепно-мозкових нервів проєктуються на ромбоподібну ямку.

- A. I-II
- B. III-VI
- C. V-VIII
- D. IX-XII
- E. V-XII

8.2. Яке положення займають чутливі ядра в ромбоподібній ямці?

- A. Бічне
- B. Присереднє
- C. Верхнє
- D. Нижнє
- E. Проміжне

8.3. Яке положення займають рухові ядра в ромбоподібній ямці?

- A. Проміжне
- B. Бічне
- C. Присереднє
- D. Нижнє
- E. Верхнє

8.4. Яке ядро трійчастого нерву проєктується в дорсолатеральній частині верхнього відділу моста (блакитне місце)?

- A. Nucleus principalis
- B. Nucleus spinalis
- C. Nucleus mesencephalicus
- D. Nucleus motorius
- E. Nucleus tractus solitarii

8.5. Визначте, яким за функцією є спинномозкове ядро трійчастого нерву.

- A. Симпатичне
- B. Парасимпатичне
- C. Рухове
- D. Чутливе
- E. Змішане

8.6. Визначте, яке ядро трійчастого нерву розміщене в мосту присередніше чутливих ядер.

- A. Рухове
- B. Головне чутливе
- C. Спинномозкове
- D. Середньомозкове
- E. Подвійне

8.7. Визначте, на рівні яких сегментів спинного мозку розташоване спинномозкове ядро трійчастого нерву.

- A. C1-C2
- B. C1-C4
- C. C2-C5
- D. C3-C7
- E. C7-Th1

8.8. Визначте, яке ядро лицевого нерву проєктується на присереднє підвищення у верхньому трикутнику ромбоподібної ямки.

- A. Nucleus motorius
- B. Nucleus tractus solitarii
- C. Nucleus salivatorius superior
- D. Nucleus salivatorius inferior
- E. Nucleus principalis

8.9. Визначте, яке ядро язико-глоткового нерву проєктується на присереднє підвищення в нижньому трикутнику ромбоподібної ямки.

- A. Одинокого шляху
- B. Слізне
- C. Подвійне
- D. Нижнє слиновидільне

Е. Верхнє слиновидільне

8.10. Яке ядро є спільним для IX, X та XI пар черепних нервів?

A. Nucleus salivatorius superior

B. Nucleus tractus solitarii

C. Nucleus salivatorius inferior

D. Nucleus ambiguus

E. Nucleus spinalis

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
8.1	
8.2	
8.3	
8.4	
8.5	
8.6	
8.7	
8.8	
8.9	
8.10	

Пірамідна та екстрапірамідна системи

1. Визначте компоненти рефлекторної дуги.

- 1.1.
- 1.2.
- 1.3.
- 1.4.
- 1.5

2. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

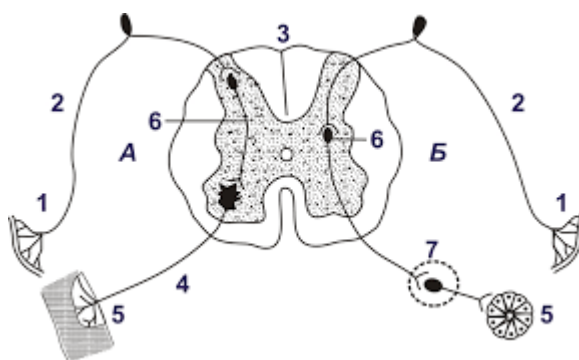

Рисунок 25 – Рефлекторна дуга: А – соматичний рефлекс; Б – вегетативний рефлекс

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	

3. Що таке провідні шляхи? Яку функцію виконують асоціативні, комісуральні та проєкційні волокна?

[illegible]

4. Заповніть таблицю з довгими асоціативними волокнами білої речовини головного мозку.

Назва пучка	Локалізація	Функція
Пояс		
Верхній поздовжній пучок		
Нижній поздовжній пучок		
Гачкуватий пучок		
Потилично-лобовий пучок		

5. Які Ви знаєте комісуральні волокна? Опишіть їх.

6. Що таке проєкційні волокна? На які групи вони поділяються?

7. Опишіть бічний спинномозково-таламічний шлях.

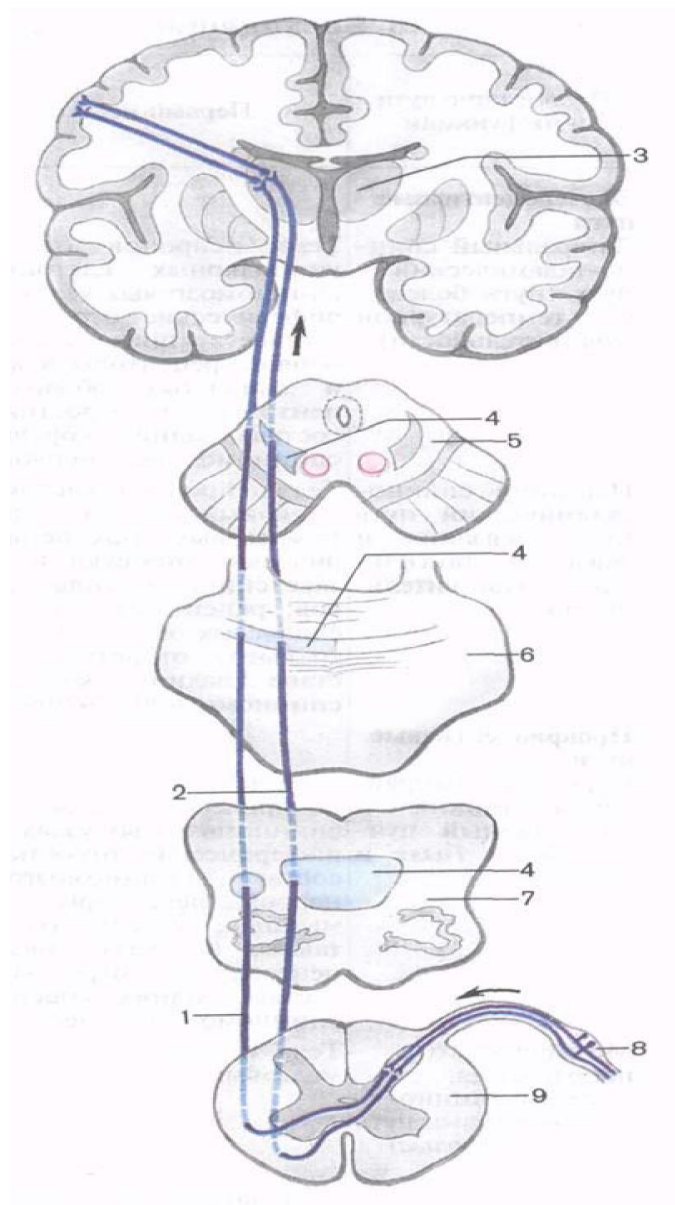

Рисунок 26 – Бічний спинномозково-таламічний шлях

Локалізація рецептора	
Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Тіло III нейрона	
Кірковий кінець	
Хід шляху	

Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

8. Опишіть передній спинномозково-таламічний шлях.

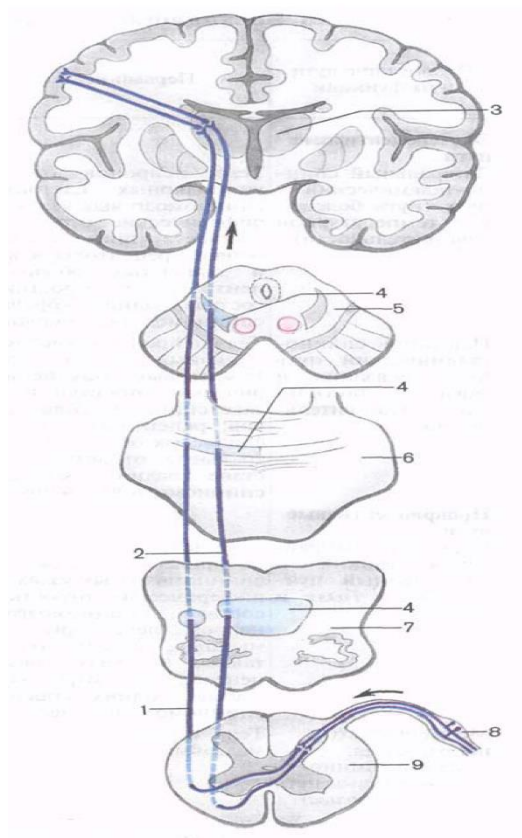

Рисунок 27 – Передній спинномозково-таламічний шлях

Локалізація рецептора	
Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Тіло III нейрона	
Кірковий кінець	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

--	--

9. Опишіть провідний шлях пропріоцептивної чутливості кінцевого напрямку (цибулінно-таламічний шлях).

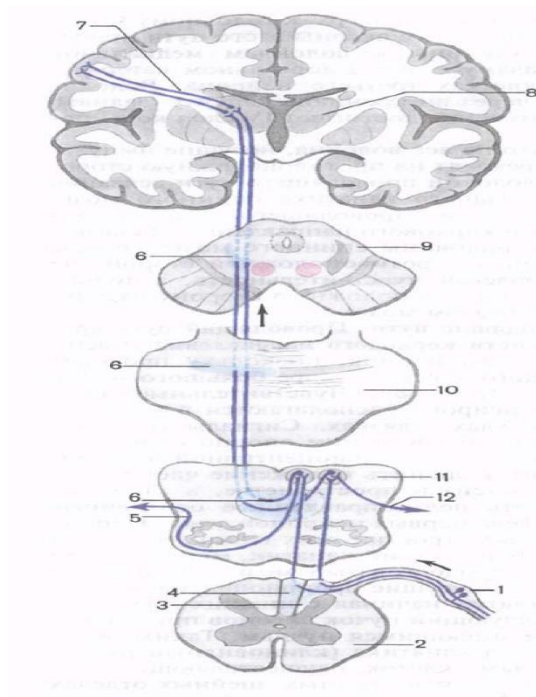

Рисунок 28 – Цибулінно-таламічний шлях

Локалізація рецептора	
Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Тіло III нейрона	
Кінцевий кінець	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	

Функція	
---------	--

10. Опишіть передній спинномозково-мозочковий провідний шлях (шлях Говерса).

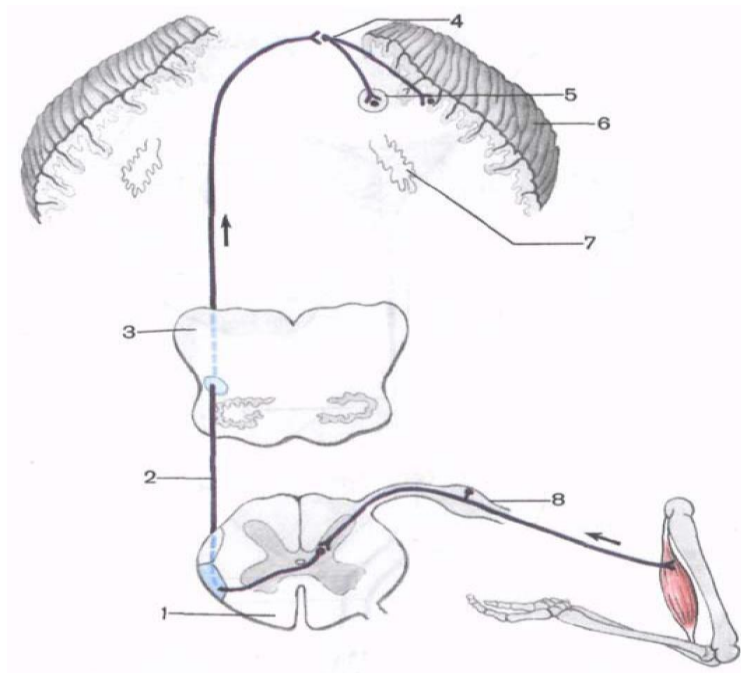

Рисунок 29 – Передній спинномозково-мозочковий провідний шлях

Локалізація рецептора	
Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Кірковий кінець	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

11. Опишіть задній спинномозково-мозочковий провідний шлях (шлях Флексига).

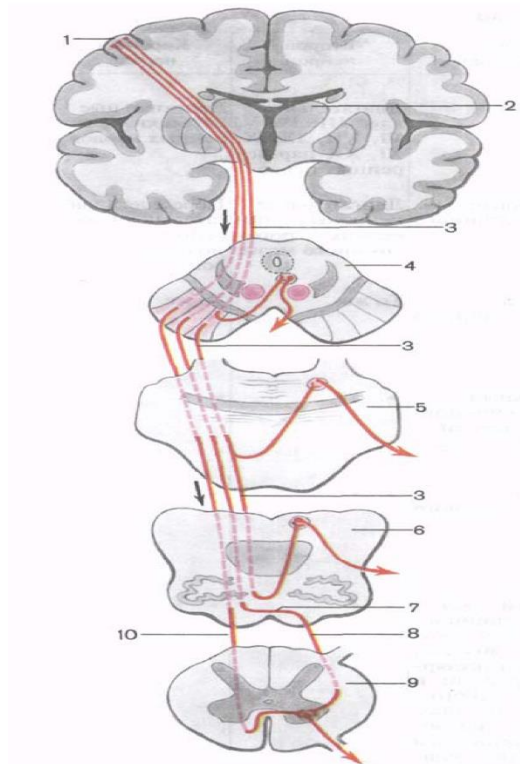

Рисунок 31 – Кірково-ядерний провідний шлях

Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Хід шляху	
Перехрещення	
Функція	

13. Опишіть передній кірково-спинномозковий провідний шлях.

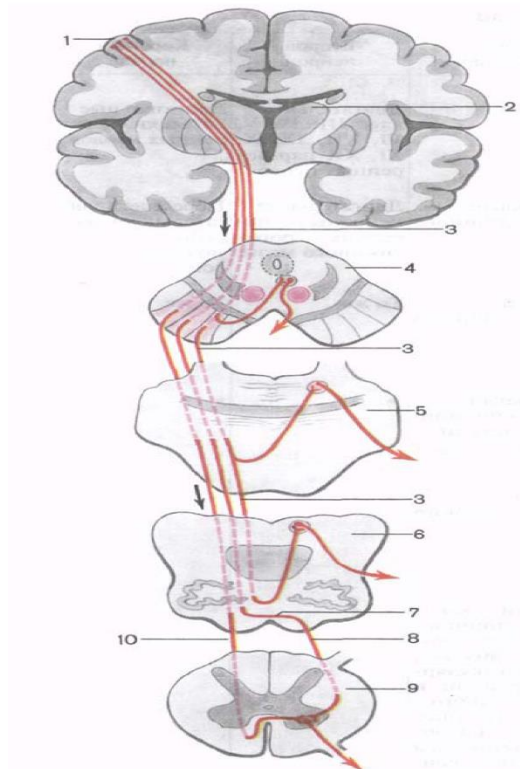

Рисунок 32 – Передній кірково-спинномозковий провідний шлях

Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

14. Опишіть бічний кірково-спинномозковий провідний шлях.

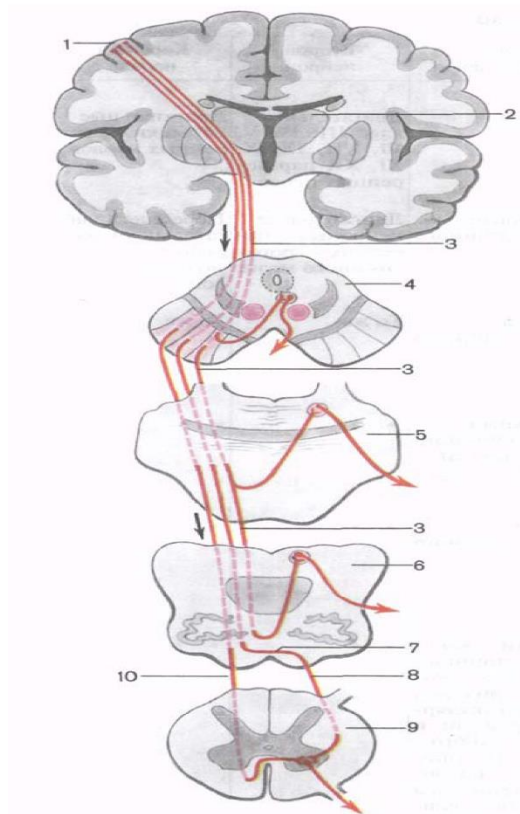

Рисунок 33 – Бічний кірково-спинномозковий провідний шлях

Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

15. Що таке екстрапірамідна система? Які структури її утворюють?

16. Опишіть червоноядерно-спинномозковий провідний шлях (шлях Монакова).

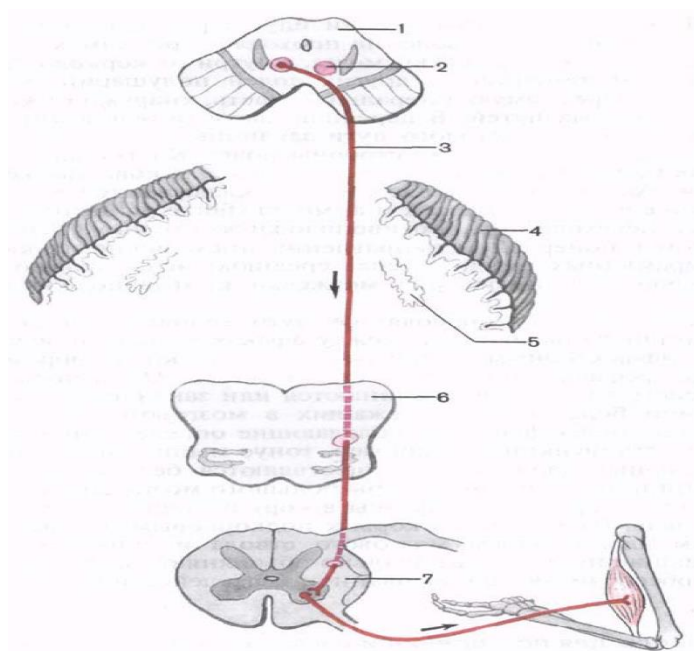

Рисунок 34 – Червоноядерно-спинномозковий провідний шлях

Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

17. Опишіть покрівельно-спинномозковий провідний шлях.

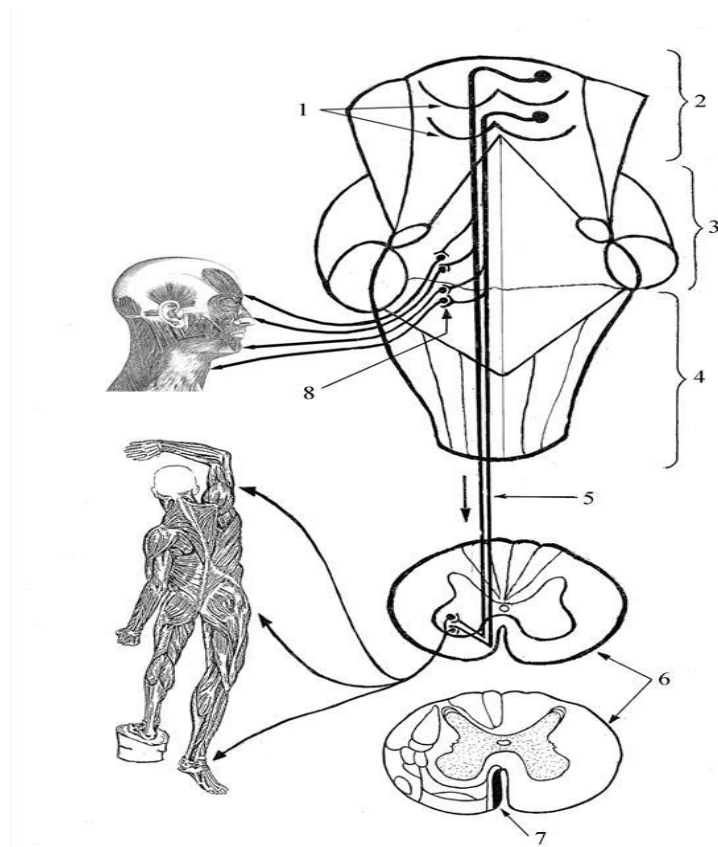

Рисунок 35 – Покрівельно-спинномозковий провідний шлях

Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

18. Опишіть сітчасто-спинномозковий провідний шлях.

Тіло I нейрона	
----------------	--

Тіло II нейрона	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

19. Опишіть присінково-спинномозковий провідний шлях (шлях Левенталя).

Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Хід шляху	
Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

20. Опишіть оливо-спинномозковий провідний шлях.

Тіло I нейрона	
Тіло II нейрона	
Хід шляху	

Канатик спинного мозку	
Перехрещення	
Функція	

21. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

21.1. Ізольованих рухів одного очного яблука не існує, у будь-яких рефлексорних рухах завжди беруть участь обидва ока. Який провідний шлях забезпечує узгоджений рух обох очних яблук (погляд)?

21.2. У хворого при локальному ураженні стовбура мозку (спостерігається при нейросифілісі) пошкоджені провідні шляхи в ніжках мозку. Який провідний шлях утворює decussatio tegmenti dorsalis?

21.3. Пошкодження спинного мозку в результаті ДТП призвело до втрати відчуття дотику та вібрації. Які провідні шляхи пошкоджені?

21.4. У хворого пухлиною пошкоджені піраміди довгастого мозку. В якому з провідних шляхів порушиться проведення нервових імпульсів?

21.5. При обстеженні пацієнта із порушенням м'язово-суглобової чутливості було встановлено, що патологічний процес локалізується на рівні білої речовини спинного мозку. Де в нормі проходять провідні шляхи пропріоцептивної чутливості кіркового напрямку?

21.6. У чоловіка, який страждає на атеросклероз судин головного мозку, стався крововилив у праву півкулю. При цьому постраждали асоціативні волокна, що з'єднують кору в ділянці лобового полюса з передньою частиною скроневі частки. Назвіть цей пучок.

21.7. У хворого 48 років, що прибув до приймального відділення, під час обстеження виявлено порушення рухів у вигляді розладів їх координації, ускладнення в утриманні

рівноваги при стоянні і ході. Про ураження яких утворень центральної нервової системи свідчать вказані симптоми?

21.8. У 36-річного пацієнта в результаті травми виник параліч м'язів кінцівок справа, втрата больової і температурної чутливості зліва, часткове зниження тактильної чутливості з обох сторін. Для ураження якого відділу мозку дані зміни є найбільш характерними?

21.9. Під час обстеження у пацієнта з порушенням слухової функції було встановлено, що патологічний процес локалізований на рівні формування бічної петлі. На рівні якого відділу мозку вона в нормі утворюється?

21.10. У хворого 75-ти років стався крововилив у ліву півкулю головного мозку, були пошкоджені асоціативні волокна, що з'єднують кору лобової частки з корою тім'яної та потиличної. Назвіть цей пучок.

22. Дайте відповіді на тестові завдання.

22.1. Які волокна білої речовини головного мозку з'єднують між собою кору різних часток однієї півкулі?

- A. Довгі асоціативні
- B. Короткі асоціативні
- C. Низхідні проєкційні
- D. Висхідні проєкційні
- E. Комісуральні

22.2. Визначте, кору яких часток головного мозку з'єднують між собою волокна, що проходять через стовбур мозолистого тіла.

- A. Тім'яні та скроневі частки обох півкуль
- B. Потиличні частки обох півкуль
- C. Лобові та тім'яні частки обох півкуль
- D. Лобові та скроневі частки обох півкуль
- E. Тім'яні та потиличні частки обох півкуль

22.3. Визначте провідний шлях больової та температурної чутливості.

- A. Tr. spinothalamicus lateralis
- B. Tr. spinothalamicus anterior
- C. Tr. bulbothalamicus
- D. Tr. spinocerebellaris anterior
- E. Tr. spinocerebellaris posterior

22.4. Визначте провідний шлях дотику та тиску.

- A. Клиноподібний пучок
- B. Передній спинномозково-мозочковий
- C. Задній спинномозково-мозочковий
- D. Бічний спинномозково-таламічний
- E. Передній спинномозково-таламічний

22.5. Якими клітинами представлено другий нейрон бічного спинномозково-таламічного шляху?

- A. Уніполярними
- B. Біполярними
- C. Псевдоуніполярними

D. Мультиполярними

E. Гліальними

22.6. На рівні якого відділу мозку перехрещується на протилежний бік бічний спинномозково-таламічний шлях?

A. Telencephalon

B. Diencephalon

C. Mesencephalon

D. Metencephalon

E. Medulla oblongata

22.7. Визначте, через яку частину середнього мозку проходить передній спинномозково-таламічний шлях.

A. Верхні горбки покрівлі

B. Нижні горбки покрівлі

C. Водогін

D. Покрив середнього мозку

E. Основу ніжки мозку

22.8. Визначте, в якому шарі кори великих півкуль головного мозку закінчується передній спинномозково-таламічний шлях.

A. Lamina molecularis

B. Lamina granularis externa

C. Lamina pyramidalis externa

D. Lamina granularis interna

E. Lamina pyramidalis interna

22.9. Визначте, в якому відділі головного мозку розташовано тіло III нейрону переднього спинномозково-таламічного шляху.

A. Metencephalon

B. Mesencephalon

C. Telencephalon

D. Myelencephalon

E. Diencephalon

22.10. На рівні якого відділу мозку перехрещується на протилежний бік tr. spinothalamicus anterior?

A. Довгастого

B. Моста

C. Спинного мозку

D. Середнього

E. Більша частина пучків перехрещується на рівні спинного мозку, а менша – на рівні довгастого

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
22.1	
22.2	
22.3	
22.4	
22.5	
22.6	
22.7	
22.8	
22.9	
22.10	

Орган зору, будова очного яблука, його оболонки. Допоміжні структури органу зору: фіксуючий апарат очного яблука, м'язи очного яблука, слезовий апарат. Акомодаційний, зіничний рефлекс. Конвергенція. Розвиток органу зору

1. Дайте визначення наступним термінам:

- 1.1. Передній полюс очного яблука
- 1.2. Задній полюс очного яблука
- 1.3. Зовнішня вісь очного яблука
- 1.4. Внутрішня вісь очного яблука
- 1.5. Зорова вісь очного яблука

[illegible]

2. Визначте камери очного яблука.

- 2.1. _____
- 2.2. _____
- 2.3. _____

3. Визначте оболонки очного яблука.

- 3.1. _____
- 3.2. _____
- 3.3. _____

4. *Напишіть частини волокнистої оболонки очного яблука.*

- 4.1. _____
4.2. _____

5. Опишіть будову рогівки.

6. Опишіть будову склери.

7. Напишіть частини судинної оболонки очного яблука.

7.1.

7.2.

7.3.

8. Опишіть будову власне судинної оболонки очного яблука.

9. Опишіть будову частин війкового тіла.

10. Опишіть будову райдужки.

11. Опишіть будову сітківки. Яку функцію виконують палички та колбочки? Що таке скотопічний та фотопічний зір?

12. Заповніть таблицю з анатомічними термінами.

Українська назва терміну	Латинська назва терміну
Рогівка	
Білкова оболонка ока	
Кант рогівки	
Венозна пазуха білкової оболонки	
Решітчаста пластинка білкової оболонки	
Власна судинна оболонка очного яблука	
Навколосудинний простір	
Війкове тіло	
Війкове коло	
Війковий вінець	
Війкові відростки	
Райдужка	
Зіниця	
Зіничний край райдужки	
Війковий край райдужки	
Складки райдужки	
Велике кільце райдужки	

Мале кільце райдужки	
М'яз-звужувач зіниці	
М'яз-розширювач зіниці	
Простори райдужково-рогівкового кута	
Сітківка	
Диск зорового нерву	
Заглибина диска	
Жовта пляма	
Центральна ямка сітківки	
Пояскові волокна	

13. Підпишіть анатомічні структури очного яблука українською та латинською мовами.

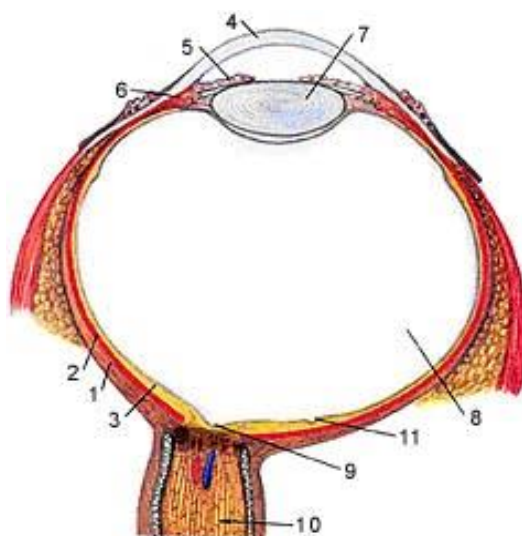

Рисунок 36 – Будова очного яблука

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	

14. Яку функцію виконують ферменти родопсин і йодопсин?

15. Опишіть будову кристалика.

16. Опишіть межі, вміст передньої та задньої камер очного яблука.

17. Опишіть будову склистого тіла.

18. Опишіть будову війкового м'яза. Що таке акомодативний рефлекс?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on the right side, suggesting it's resting on a surface.

20.1. _____

20.2. _____

20.3. _____

20.4. _____

21.1. Міопія

21.2. Гіперметропія

21.3.

Геміанопсія

21.4.

Астигматизм

21.5.

Конвергенція

21.6. Пресбіопія

21.7.

Альбінізм

21.8.

Афакія

21.9. Сферофакія

21.10.

Мікрофакія

21.11. Біфакія

21.12. Аніридія

21.13. Полікорія

21.14. Колобома

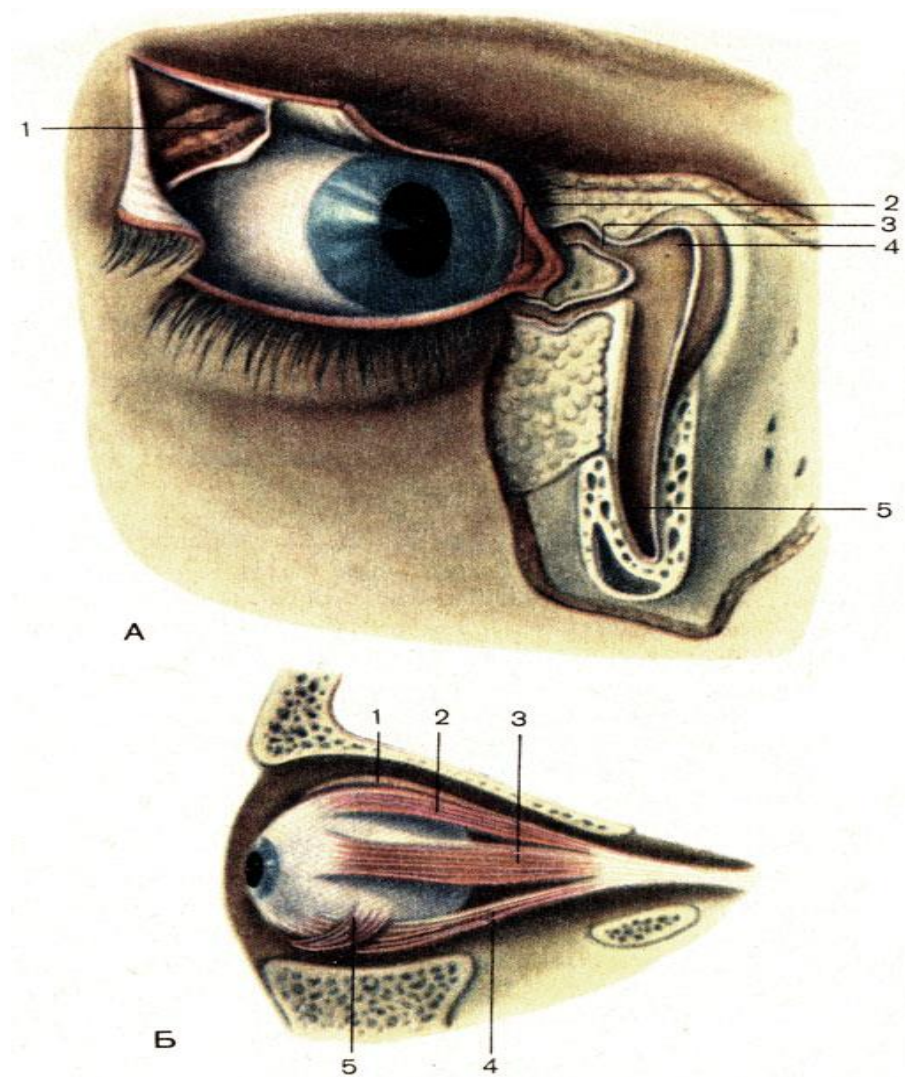

Рисунок 37 – Допоміжний апарат органу зору: А – сліззовий апарат, Б – м'язи очного яблука

Слізовий апарат (А)

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	

М'язи очного яблука (Б)

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	

23. Що таке капсула Тенона? Яку роль вона відіграє в фіксації очного яблука?

24. Заповніть таблицю з м'язами очного яблука.

Назва м'яза	Місце початку	Місце прикріплення	Функція
Верхній прямий м'яз			
Присередній прямий м'яз			
Бічний прямий м'яз			
Верхній косий м'яз			
Нижній косий м'яз			
М'яз-підіймач верхньої повіки			

25. Опишіть будову повік.

26. Опишіть хімічний склад сльози.

27. Опишіть будову та топографію слюзової залози.

28. *Опишіть будову слезового мішка.*

29. *Дайте відповіді на ситуаційні завдання.*

29.1. До офтальмологічного відділення доставлено електрозварювальника, який переніс опік очного яблука. Які структури постраждали?

29.2. Внаслідок травми у хворого спостерігається різний діаметр зіниць (анізокорія). Діяльність якого м'яза блоковано?

29.3. До лікаря-окуліста звернувся чоловік 45 років зі скаргами на погіршення зору. При обстеженні було встановлено міопію. За рахунок чого у хворого виник цей стан?

29.4. До лікаря-окуліста звернулась жінка 38 років зі скаргами на погіршення зору. При обстеженні було встановлено гіперметропію. Що стало причиною виникнення цього стану?

29.5. До лікаря-окуліста звернулась жінка 56 років зі скаргами на погіршення зору. При обстеженні було встановлено порушення процесу акомодатії кришталику. Функція якої анатомічної структури порушена у хворої?

30. *Дайте відповіді на тестові завдання.*

30.1. Назвіть оболонки очного яблука.

- A. Волокниста, епітеліальна, м'язова
- B. Волокниста, судинна, сітківка
- C. Епітеліальна, сполучнотканинна, м'язова
- D. Слизова, м'язова, волокниста
- E. Волокниста, судинна, нервова

30.2. З яких частин складається tunica fibrosa bulbi oculi?

- A. Iris, corpus ciliare
- B. Cornea, sclera
- C. Cornea, iris
- D. Tunica conjunctiva, lens
- E. Retina, choroidea

30.3. Які частини має судинна оболонка очного яблука?

- A. Iris, corpus ciliare, choroidea

- B. Iris, cornea, sclera
- C. Iris, cornea, corpus ciliare
- D. Lens, cornea, choroidea
- E. Iris, retina, pupilla

30.4. Яку функцію виконують війкові відростки війкового вінця?

- A. Захисну
- B. Продукування лімфи
- C. Світлозаломлюючого середовища
- D. Продукування водянистої вологи камер очного яблука
- E. Сприймання світла

30.5. Визначте частини сітківки.

- A. Pars centralis, pars marginalis
- B. Pars caeca, pars optica
- C. Pars caeca, pars zonularis
- D. Pars vitrea, choroidea
- E. Pars optica, pars fibrosa

30.6. Визначте, які структури належать до внутрішнього ядра очного яблука.

- A. Водяниста волога, сітківка, кришталик
- B. Війкове тіло, склисте тіло, кришталик
- C. Водяниста волога, кровоносні судини, склисте тіло
- D. Водяниста волога, склисте тіло, кришталик
- E. Рогівка, склисте тіло, райдужка

30.7. До якої структури прикріплюється капсула кришталика?

- A. Cornea
- B. Choroidea
- C. Iris
- D. Retina
- E. Corpus ciliare

30.8. Визначте, які структури утворює кон'юнктива.

- A. Canaliculus lacrimalis
- B. Fornix conjunctivae superior et inferior
- C. Glandula lacrimalis
- D. Papilla lacrimalis et saccus lacrimalis
- E. Ductus nasolacrimalis

30.9. Яку назву має місце переходу кон'юнктиви з повік на очне яблуко?

- A. Canaliculus lacrimalis
- B. Fornix conjunctivae superior et inferior
- C. Glandula lacrimalis
- D. Papilla lacrimalis et saccus lacrimalis
- E. Pars palpebralis et pars orbitalis

30.10. Оберіть правильну послідовність шляхів відтоку слюзової рідини.

- A. Верхнє та нижнє склепіння кон'юнктиви, слюзове озеро, верхній та нижній слюзові каналці, слюзовий мішок, носо-слюзова протока, нижній носовий хід
- B. Верхнє та нижнє склепіння кон'юнктиви, слюзове озеро, верхній та нижній слюзові каналці, слюзовий мішок, носо-слюзова протока, середній носовий хід
- C. Верхнє та нижнє склепіння кон'юнктиви, слюзове озеро, верхній та нижній слюзові каналці, слюзовий мішок, носо-слюзова протока, верхній носовий хід
- D. Слюзове озеро, верхній та нижній слюзові каналці, слюзовий мішок, носо-слюзова протока, нижній носовий хід
- E. Верхнє та нижнє склепіння кон'юнктиви, верхній та нижній слюзові каналці, слюзовий мішок, носо-слюзова протока, нижній носовий хід

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
30.1	
30.2	
30.3	
30.4	
30.5	
30.6	
30.7	
30.8	
30.9	
30.10	

Орган слуху, рівноваги та гравітації. Кортієв орган. Звукопровідний та звукосприймаючий апарати вуха

1. Напишіть відділи органу слуху, гравітації та рівноваги.

1.1. _____

1.2. _____

1.3. _____

2. Підпишіть анатомічні структури зовнішнього вуха українською та латинською мовами .

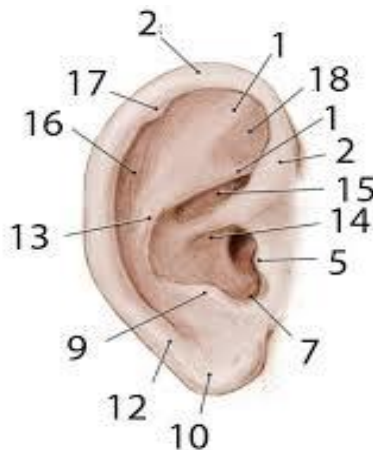

Рисунок 38 – Будова вушної раковини

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	
18		18	

3. Визначте відділи зовнішнього вуха.

3.1. _____

3.2. _____

4. Опишіть топографію та анатомічні особливості будови зовнішнього слухового ходу.

5. Підпишіть анатомічні структури барабанної перетинки українською та латинською мовами.

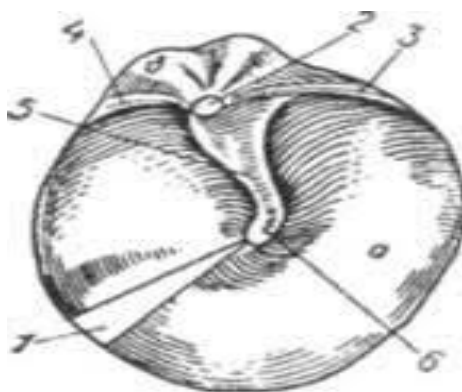

Рисунок 39 – Барабанна перетинка

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	

6. Підпишіть квадранти барабанної перетинки.

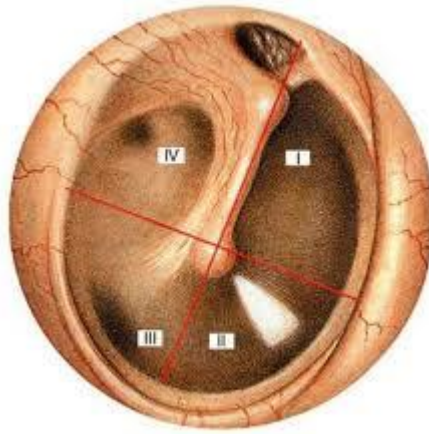

Рисунок 40 – Квадранти барабанної перетинки

I-

II-

III-

IV-

7. Визначте частини барабанної перетинки.

7.1. _____

7.2. _____

8. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

Рисунок 41 – Орган слуху, гравітації та рівноваги

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	

9. З яких анатомічних утворів складається середнє вухо?

10. Підпишіть анатомічні структури слухових кісточок.

Рисунок 42 – Слухові кісточки

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	

11. Напишіть стінки барабанної порожнини.

11.1. _____

11.2. _____

11.3. _____

11.4. _____

18. Підпишіть анатомічні структури кісткового лабіринту внутрішнього вуха українською та латинською мовами.

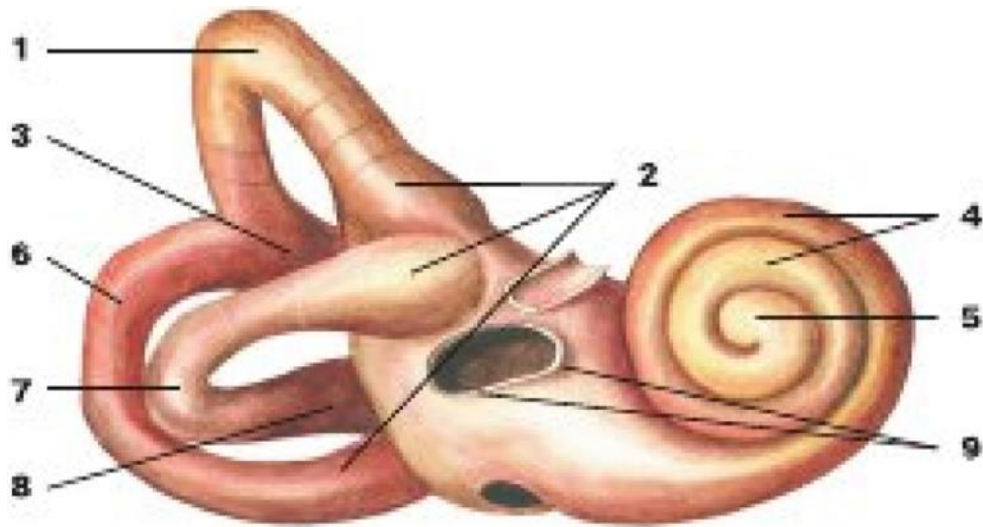
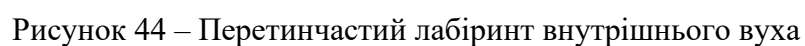

Рисунок 43 – Кістковий лабіринт

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	

19. Які структури належать до кісткового лабіринту внутрішнього вуха?

20. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

21. Які структури належать до перетинчастого лабіринту?

106

22. Де розташовані і як побудовані ампульні гребені, плями та спіральний (кортієв) орган?

23. Що таке отолітовий апарат?

24. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

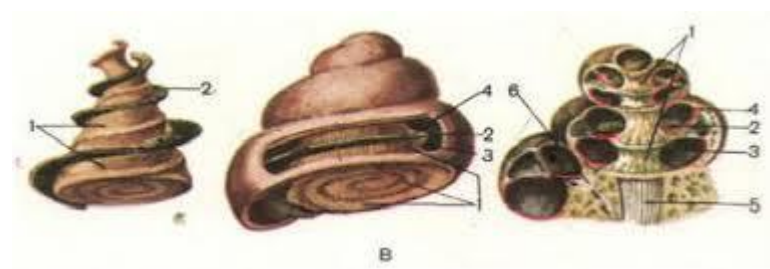

Рисунок 45 – Будова кісткової завитки внутрішнього вуха

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	

25. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

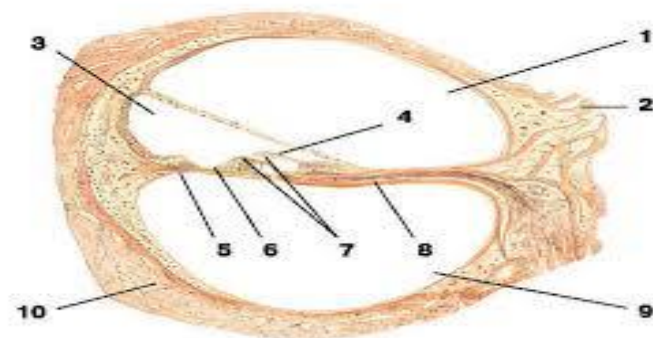

Рисунок 46 – Спіральний орган у завитковій протоці

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	

26. Опишіть механізми коливання ендолімфи і перилімфи у внутрішньому вусі.

[illegible]

27. Визначте відповідність між анатомічними структурами і відділами органу слуху.

Анатомічна структура	Зовнішнє вухо	Середнє вухо	Внутрішнє вухо
Завиток			
Ніжка завитка			
Вікно присінка			
Протизавиток			
Вушний горбок			
Стремінце			
Вікно завитки			
М'яз-натягувач барабанної перетинки			
Ендолімфатична протока			
Мішечок			
Човник раковини			
Півколові канали			
Півколові протоки			
Слухова труба			

Маточка			
Барабанна перетинка			
Міжкозелкова вирізка			
Ампульний гребінь			
Барабанні сходи			
Зовнішній слуховий хід			
Вушна часточка			
Коваделко			
Човен			
Присінкові сходи			
Спіральна кісткова пластинка			
Завиткова протока			
Веретено			
Барабанна порожнина			
Молоточок			
Сполучна протока			

28. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

28.1. У дитини 7 років запалення середнього вуха (отит) ускладнилося мастоїдитом. Через отвір у якій зі стінок барабанної порожнини відбулося розповсюдження запалення?

28.2. У хворого 20 років у результаті баротравми ушкоджено барабанну перетинку у верхньому відділі. Яку частину барабанної перетинки ушкоджено?

28.3. До лікаря звернулась жінка зі скаргами на запаморочення, нудоту, порушення рівноваги після падіння і травми голови. Порушення функції якої структури внутрішнього вуха спостерігається у хворої?

28.4. У хворого виявлене руйнування стінки барабанної порожнини з розповсюдженням гною до задньої черепної ямки. Яку зі стінок зруйновано?

28.5. У хворого чоловіка виявлено гнійний отит. Через яку стінку найчастіше проникає інфекція до барабанної порожнини?

29. Дайте відповіді на тестові завдання.

29.1. Визначте джерело розвитку слухових кісточок.

А. Ектодерма I зябрової щілини

В. Ентодерма кінцевої частини I зябрової кишені

- С. Мезенхіма I та II зябрових дуг
- D. Ентодерма проксимальної частини I зябрової кишені
- Е. Мезенхіма I зябрової дуги, ектодерма I зябрової щілини

29.2. Як називається верхня частина раковини вуха?

- A. Козелок
- B. Човник раковини
- С. Порожнина раковини
- D. Протикозелок
- Е. Завиток

29.3. Визначте частини зовнішнього слухового ходу.

- A. М'язова, перетинчаста
- B. М'язова, кісткова
- С. М'язова, хрящова
- D. Кісткова, хрящова
- Е. Кісткова, перетинчаста

29.4. Визначте присередню стінку барабанної порожнини.

- A. Яремна
- B. Лабіринтна
- С. Сонна
- D. Перетинчаста
- Е. Соскоподібна

29.5. Яка венозна пазуха знаходиться біля комірок соскоподібного відростка?

- A. Sinus sagittalis superior
- B. Sinus sagittalis inferior
- С. Sinus sigmoideus
- D. Sinus rectus
- Е. Sinus occipitalis

29.6. Яка кісточка при патології барабанної перетинки приймає більш горизонтальне положення і її ручка пов'язана з барабанною перетинкою?

- A. Коваделко
- B. Молоточок
- С. Стремінце
- D. Барабанна частина скроневої кістки
- Е. Соскоподібний відросток

29.7. Визначте вид з'єднання між стремінцем та вікном присінка.

- A. Синдесмоз
- B. Синхондроз
- С. Синостоз
- D. Діартроз
- Е. Симфіз

29.8. Визначте топографію глоткового отвору слухової труби.

- A. На верхній стінці носової частини глотки
- B. На бічній стінці носової частини глотки на рівні заднього кінця верхньої носової раковини.
- С. На бічній стінці носової частини глотки на рівні заднього кінця середньої носової раковини.
- D. На бічній стінці носової частини глотки на рівні заднього кінця нижньої носової раковини.
- Е. На задній стінці носової частини глотки

29.9. Визначте, на якій стінці присінка розташовані отвори півколових каналів.

- A. Верхній
- B. Нижній

- C. Передній
- D. Задній
- E. Бічний

29.10. Визначте анатомічне утворення, яке розмежовує еліптичний та кулястий завитки.

- A. Macula cribrosa superior
- B. Macula cribrosa media
- C. Macula cribrosa inferior
- D. Crista vestibuli
- E. Scala vestibule

29.11. Який півколовий канал внутрішнього вуха лежить у лобовій площині?

- A. Canalis semicircularis lateralis
- B. Canalis semicircularis medialis
- C. Canalis semicircularis anterior
- D. Canalis semicircularis superior
- E. Canalis semicircularis posterior

29.12. Де починається спіральний канал завитки?

- A. На задній стінці присінка
- B. На передній стінці присінка
- C. На бічній стінці присінка
- D. На присередній стінці присінка
- E. На верхній стінці присінка

29.13. Визначте, яка стінка завиткової протоки розташована між зовнішньою стінкою та краєм кісткової спіральної пластинки (присінкова мембрана).

- A. Нижня
- B. Присередня
- C. Бічна
- D. Верхня
- E. Задня

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
29.1	
29.2	
29.3	
29.4	
29.5	
29.6	
29.7	
29.8	
29.9	
29.10	
29.11	
29.12	
29.13	

**Загальний огляд черепних нервів. I, II, VIII пари черепних нервів.
Провідні шляхи нюхового, зорового, слухового аналізаторів, аналізатору
гравітації та рівноваги. Нерви очної ямки**

1. Що таке справжні та несправжні черепні нерви?

2. Заповніть таблицю з черепними нервами.

Номер пари черепних нервів	Назва черепного нерву українською мовою	Назва черепного нерву латинською мовою
I		
II		
III		
IV		
V		
VI		
VII		
VIII		
IX		
X		
XI		
XII		

3. Визначте відповідність між черепними нервами та відділами мозку.

Назва черепного нерву	Кінцевий мозок	Проміжний мозок	Середній мозок	Задній мозок	Довгастий мозок
Нюхові					
Зоровий					
Окоруховий					
Блоковий					
Трійчастий					
Відвідний					
Лицевий					
Присінково-завитковий					
Язико-глотковий					
Блукаючий					
Додатковий					
Під'язиковий					

4. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

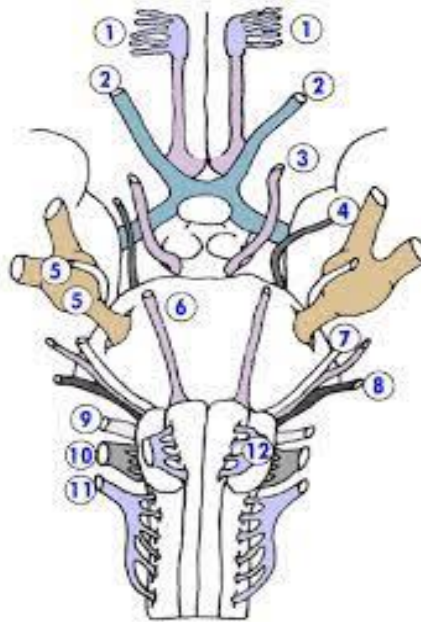

Рисунок 47 – Вихід черепних нервів на основі мозку

5. В чому полягає суть закону анатомічної і фізіологічної цілісності нервового волокна?

6. В чому полягає суть закону двостороннього проведення збудження по нервовому волокну?

7. Заповніть таблицю з чутливими черепними нервами.

Ознака	Нюхові нерви	Зоровий нерв	Присінково-завитковий нерв
Похідним чого є			

<i>Місце виходу на основі мозку</i>			
<i>Місце входу в порожнину черепа</i>			
<i>Ядра</i>			
<i>Ділянки іннервації</i>			

8. Що таке закон ізольованого проведення збудження? Відповідь обґрунтуйте.

9. В чому полягає суть закону практичної невтомлюваності нервових волокон?

10. Напишіть частини зорового нерву.

- 10.1. _____
- 10.2. _____
- 10.3. _____
- 10.4. _____

11. Дайте визначення наступним термінам:

11.1. Зовнішня піхва зорового нерву -

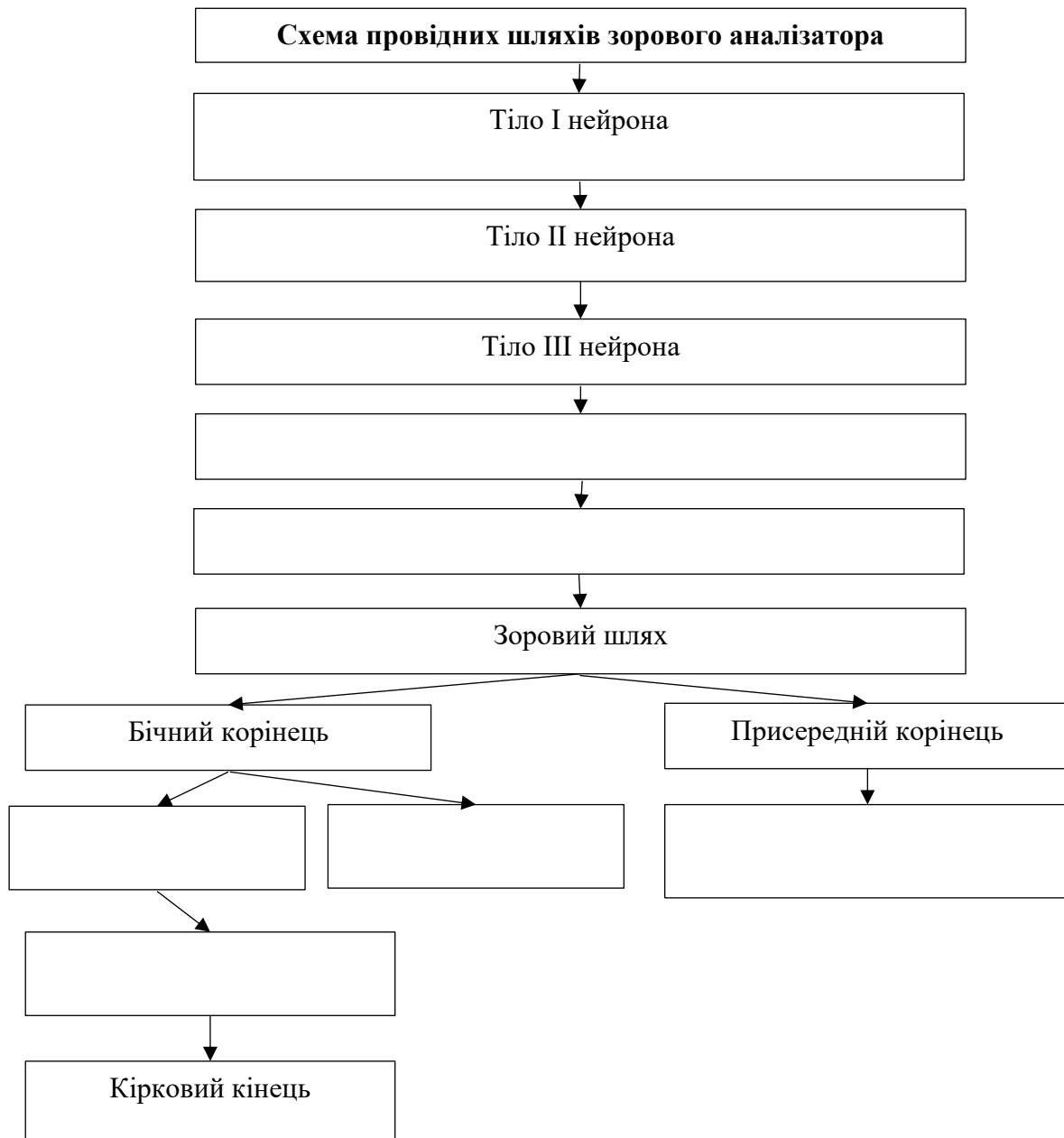
11.2. Внутрішня піхва зорового нерву -

11.3. Підпаутинний міжпівховий простір -

12. Напишіть компоненти провідного шляху нюхового аналізатора.

- 12.1. Локалізація рецептора _____
- 12.2. Тіло I нейрону _____
- 12.3 Тіло II нейрону _____
- 12.4. Тіло III нейрону _____
- 12.5. Підкіркові центри _____
- 12.6. Тіло IV нейрону (кірковий кінець) _____

13. Підпишіть компоненти провідного шляху зорового аналізатора.

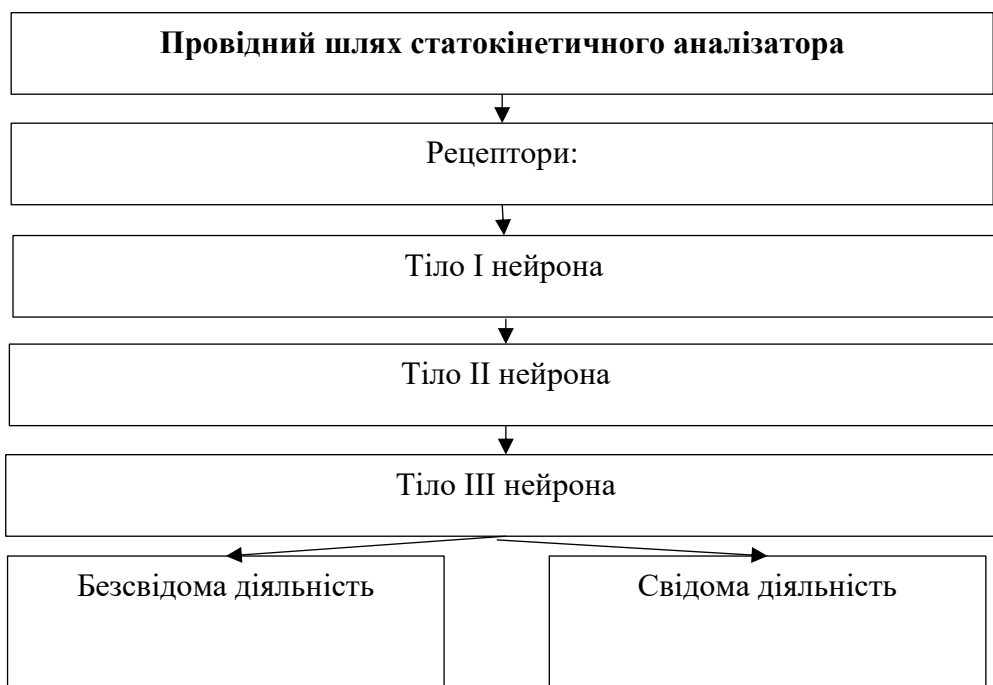

14. Напишіть компоненти провідного шляху слухового аналізатора.

- 14.1. Локалізація рецепторів _____
- 14.2. Тіло I нейрону _____

- 14.3. Тіло II нейрону _____
- 14.4. Тіло III нейрону _____
- 14.5. Підкіркові центри (IV) нейрон _____
- 14.6. Кірковий кінець _____

15. Підпишіть компоненти провідного шляху статокінетичного аналізатора.

16. Заповніть таблицю з нервами очної ямки.

Ознака	Окоруховий нерв	Блоковий нерв	Відвідний нерв
<i>Похідним чого є</i>			
<i>Який за функцією</i>			
<i>Ядра</i>			
<i>Локалізація ядер</i>			
<i>Вихід на основі мозку</i>			
<i>Вихід з порожнини черепу</i>			

<i>Гілки та ділянки іннервації</i>			

17. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

17.1. У чоловіка 40 років внаслідок удару по голові з'явилися порушення слуху і парез м'язів. Лікар поставив йому діагноз - гематома мосто-мозочкового кута. Які нерви при цьому пошкоджені?

17.2. Хворий скаржиться на запаморочення голови і втрату слуху. Який нерв ушкоджено?

17.3. Хворий звернувся до лікаря зі скаргами на порушення відчуття рівноваги, що з'явилося після травми. Який нерв пошкоджено?

17.4. У хворого хронічний риніт (запалення слизової оболонки носу). Відзначається розлад нюху. Яку нервову структуру уражено?

17.5. При проведенні дослідження виявлено порушення формування зорового нерву. Визначте, з якого відділу мозку він розвивається.

17.6. При обстеженні хворого виявлено опущення верхньої повіки, розбіжну косоокість, розширену зіницю, обмеження рухливості очного яблука. Який нерв пошкоджено?

17.7. У хворого пошкоджено рецепторний апарат провідного шляху статокінетичного аналізатора. Визначте локалізацію патологічного процесу.

17.8. Дослідженням було встановлено, що у хворій дитини погіршення слуху пов'язано з ураженням завиткових ядер ромбоподібної ямки. Визначте, яка частина аналізатора слуху уражена в даному випадку.

17.9. У пацієнта при епідемічному енцефаліті спостерігаються одно- або двобічний птоз (опущення повіки), розбіжна косоокість, порушення акомодатії. Зіниці розширені. Ядра якої пари черепно-мозкових нервів уражені?

17.10. У чоловіка після черепно-мозкової травми виникла правобічна косоокість, що сходиться. Пошкодження якого черепно-мозкового нерву привело до таких наслідків?

18. Дайте відповіді на тестові завдання.

18.1. Визначте, де розташований ganglion spirale cochleae.

- A. Apertura interna canaliculi cochleae
- B. Basis modioli
- C. Scala tympani
- D. Scala vestibule
- E. Canalis spiralis modioli

18.2. Вкажіть, яке з перерахованих ядер має відношення до слухового аналізатора.

- A. Присереднє присінкове
- B. Переднє завиткове
- C. Ядро одинокого шляху
- D. Верхнє слиновидільне
- E. Подвійне

18.3. Визначте, яка частина провідного шляху аналізатора гравітації та рівноваги локалізується в гребенях ампул півколових проток та плямах мішечка і маточки.

- A. Рецептор
- B. I нейрон
- C. II нейрон
- D. III нейрон
- E. Кірковий кінець

18.4. Визначте місце локалізації тіла III нейрона провідного шляху статокінетичного аналізатора.

- A. Пляма мішечка
- B. Присінкові ядра
- C. Присінковий вузол
- D. Гребені ампул півколових протоків
- E. Таламус

18.5. Визначте тіло першого нейрона слухового аналізатора.

- A. Завиткові ядра
- B. Спіральний орган
- C. Ядра трапецієподібного тіла
- D. Завитковий вузол
- E. Присереднє колінчасте тіло

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
18.1	
18.2	
18.3	
18.4	
18.5	

Трійчастий та лицевий нерви

1. Заповніть таблицю з особливостями будови трійчастого нерву.

Ознака	Морфологічний опис
<i>Похідним чого є</i>	
<i>Ядра</i>	
<i>Локалізація ядер</i>	
<i>Вихід на основі мозку</i>	
<i>Вихід з порожнини черепа</i>	
<i>Гілки</i>	
<i>Ділянки іннервації</i>	

2. Опишіть топографію очного нерву.

3. *Напишіть гілки очного нерву.*

3.1. _____

3.2. _____

3.3. _____

4. *Опишіть топографію гілок лобового нерву.*

5. *Опишіть топографію гілок слезового нерву. Визначте ділянки іннервації.*

6. *Напишіть гілки носовийкового нерву.*

6.1. _____

6.2. _____

6.3. _____

6.4. _____

6.5. _____

7. *Напишіть гілки переднього решітчастого нерву.*

7.1. _____

7.2. _____

7.3. _____

7.4. _____

8. *Опишіть ділянки іннервації гілок носовийкового нерву.*

10.1. _____

10.2. _____

10.3. _____

11.1. _____

11.2. _____

11.3. _____

11.4. _____

[illegible][illegible]

14. Опишіть топографію вузлових гілок верхньощелепного нерву.

15. Напишіть гілки крило-піднебінного вузла.

15.1.

15.2.

15.3.

15.4.

15.5.

15.6.

15.7.

16. Опишіть топографію нижньощелепного нерву.

17. Напишіть рухові гілки нижньощелепного нерву.

17.1.

17.2.

17.3.

17.4.

17.5.

17.6.

17.7.

18. Напишіть чутливі гілки нижньощелепного нерву.

18.1.

18.2.

18.3.

19. Опишіть топографію і ділянки іннервації вушно-скроневого нерву.

20. Опишіть топографію і ділянки іннервації щічного нерву.

21. Опишіть топографію і ділянки іннервації язикового нерву.

[illegible]

22. Опишіть топографію гілок нижнього коміркового нерву. Яким він є за функцією? Як утворюється нижнє зубне сплетення?

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on its right side, suggesting it's resting on a surface.

23. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

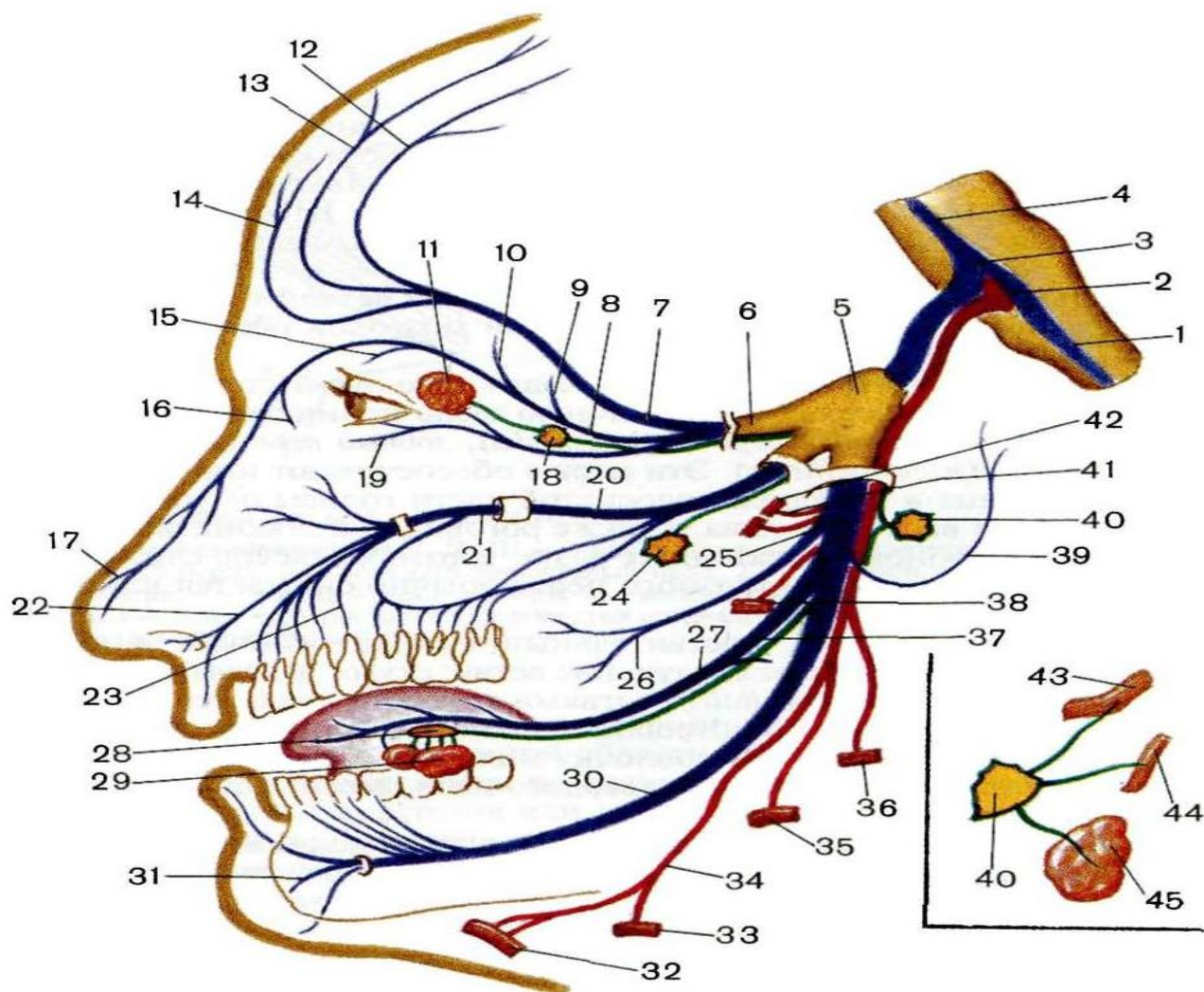

Рисунок 48 – Трійчастий нерв

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	
14		14	
15		15	
16		16	
17		17	

18		18	
19		19	
20		20	
21		21	
22		22	
23		23	
24		24	
25		25	
26		26	
27		27	
28		28	
29		29	
30		30	
31		31	
32		32	
33		33	
34		34	
35		35	
36		36	
37		37	
38		38	
39		39	
40		40	
41		41	
42		42	
43		43	
44		44	
45		45	

24. Заповніть таблицю з морфологічною будовою лицевого нерву.

Ознака	Морфологічний опис
<i>Похідним чого є</i>	
<i>Ядра</i>	
<i>Локалізація ядер</i>	
<i>Вихід на основі мозку</i>	

<i>Вихід з порожнини черепу</i>	
<i>Гілки</i>	
<i>Ділянки іннервації</i>	

25. Напишіть гілки лицевого нерву, що відходять від нього до входу в *canalis facialis*.

26. Напишіть гілки лицевого нерву, що відходять від нього в *canalis facialis*.

26.1.

26.2.

26.3.

26.4.

27. Напишіть гілки лицевого нерву, що відходять від нього після виходу з *canalis facialis*.

27.1.

27.2.

27.3.

28. Напишіть гілки «великої гусячої лапки».

28.1.

28.2.

28.3.

28.4.

28.5.

29. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

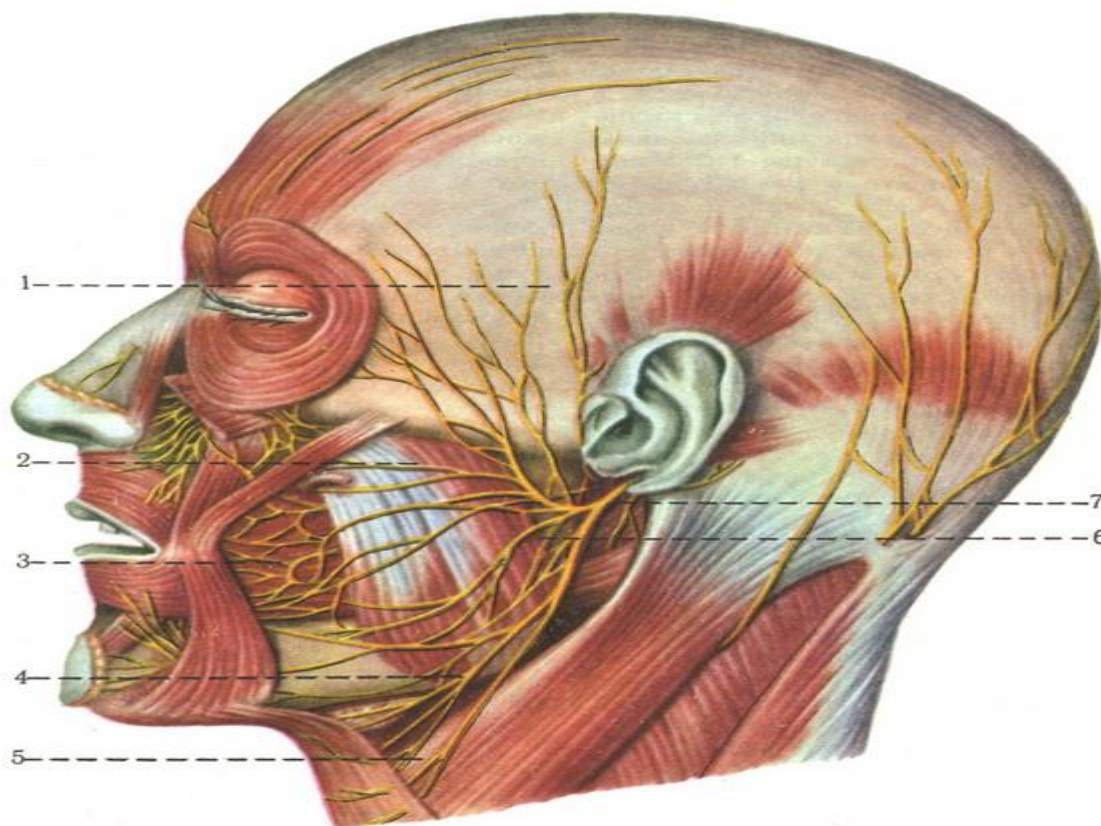

Рисунок 49 – Гілки лицевого нерву

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	

30. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

30.1. До лікаря-невропатолога звернулася хвора зі скаргами на втрату чутливості шкіри правої половини обличчя в ділянці нижньої повіки, спинки носа і верхньої губи. Вкажіть, гілку якого нерву буде пошкоджено.

30.2. Хворий звернувся до лікаря зі скаргою на утруднення при жуванні. При обстеженні виявлено атрофію правих скроневого і жувального м'язів. При відкриванні рота щелепа відхиляється вліво. Який нерв уражено?

30.3. До нейрохірургічного відділення доставлено чоловіка зі скаргами на відсутність чутливості шкіри нижньої повіки, бічної зовнішньої поверхні носа, верхньої губи. Лікар при огляді встановлює запалення верхньощелепного нерву. Через який отвір виходить з черепа ця гілка?

30.4. У хворого ускладнене щільне змикання щелеп при жуванні. Лікарем визначено часткову атрофію жувальних м'язів, що розташовані нижче виличної дуги. Гілки якого нерву іннервують зазначені м'язи?

30.5. У хворого спостерігається асиметрія лиця, особливо при спробах провести активне скорочення м'язів обличчя. Функцію якого нерву порушено?

31. Дайте відповіді на тестові завдання.

31.1. Яким за функцією є головне ядро трійчастого нерву?

- A. Чутливим
- B. Парасимпатичним
- C. Руховим
- D. Симпатичним
- E. Змішаним

31.2. Визначте, яке з перерахованих ядер трійчастого нерву проєктується в дорсолатеральній частині верхнього відділу мосту.

- A. Nucleus dorsalis
- B. Nucleus motorius
- C. Nucleus principalis
- D. Nucleus spinalis
- E. Nucleus mesencephalicus

31.3. Визначте місце виходу трійчастого нерву на основі мозку.

- A. На межі між мостом та середньою мозочковою ніжкою
- B. Мосто-мозочковий кут
- C. На межі між мостом та пірамідами довгастого мозку
- D. Міжніжкова ямка
- E. Між пірамідою та оливою довгастого мозку

31.4. Визначте місце розташування чутливого вузла (вузол Гассера) трійчастого нерву.

- A. Передня частина передньої поверхні кам'янистої частини скроневої кістки
- B. Середня частина передньої поверхні кам'янистої частини скроневої кістки
- C. Задня частина передньої поверхні кам'янистої частини скроневої кістки
- D. Задня поверхня кам'янистої частини скроневої кістки
- E. Біля яремного отвору

31.5. Визначте, які анатомічні структури утворюють чутливий корінець трійчастого нерву.

- A. Тіла псевдоуніполярних нейронів
- B. Дендрити псевдоуніполярних нейронів
- C. Аксони псевдоуніполярних нейронів
- D. Периферійний відросток біполярного нейрону
- E. Центральний відросток біполярного нейрону

31.6. Через яке анатомічне утворення виходить з порожнини черепа очний нерв?

- A. Fissura orbitalis superior
- B. Foramen rotundum
- C. Foramen ovale
- D. Foramen spinosum
- E. Canalis opticus

31.7. Яка гілка очного нерву іннервує верхню кам'янисту, пряму та поперечну пазухи твердої оболони головного мозку?

- A. Лобовий нерв
- B. Наметова гілка
- C. Носовийковий нерв
- D. Сполучна гілка
- E. Підблоковий нерв

31.8. Гілки якої пари черепних нервів іннервують шкіру нижньої повіки, зовнішньої поверхні крила носа та слизову оболонку верхньої губи?

- A. III
- B. V
- C. VII
- D. IX
- E. X

31.9. Яка з перерахованих пар черепних нервів забезпечує сприйняття смакової чутливості передніх двох третин язика?

- A. II гілка V пари
- B. III гілка V пари
- C. VII
- D. IX
- E. X

31.10. Визначте гілки «великої гусячої лапки», які іннервують m. depressor labii inferioris et m. levator labii superioris alaeque nasi.

- A. Rr. temporales
- B. Rr. buccales
- C. Rr. zygomatici
- D. R. marginalis mandibularis
- E. R. colli

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
31.1	
31.2	
31.3	
31.4	
31.5	
31.6	
31.7	
31.8	
31.9	
31.10	

**IX, X, XI, XII пари черепних нервів. Формування шийної петлі.
Вегетативні вузли по ходу трійчастого нерву**

1. Заповніть таблицю з морфологічними особливостями будови язико-глоткового нерву.

Ознака	Морфологічний опис
<i>Похідним чого є</i>	
<i>Ядра</i>	
<i>Локалізація ядер</i>	
<i>Вихід на основі мозку</i>	
<i>Вихід з порожнини черепа</i>	
<i>Гілки</i>	
<i>Ділянки іннервації</i>	

2. Які вузли утворює язико-глотковий нерв? Опишіть їх топографію.

3. Опишіть рухові волокна язико-глоткового нерву.

4. Опишіть чутливі волокна язико-глоткового нерву.

5. Опишіть змішані волокна язико-глоткового нерву.

6. Які клінічні симптоми виникають при ураженні язико-глоткового нерву?

7. Заповніть таблицю з морфологічними особливостями будови блукаючого нерву.

Ознака	Морфологічний опис
Похідним чого є	

<i>Ядра</i>	
<i>Локалізація ядер</i>	
<i>Вихід на основі мозку</i>	
<i>Вихід з порожнини черепа</i>	
<i>Гілки</i>	
<i>Ділянки іннервації</i>	

8. Які вузли утворює блукаючий нерв? Опишіть їх топографію.

9. Напишіть компоненти судинно-нервового пучка шиї.

9.1.

9.2.

9.3.

10.1. _____

10.2. _____

10.3. _____

10.4. _____

[illegible]

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

14. Опишіть топографію і ділянки іннервації гілок черевного відділу блукаючого нерву.

[illegible]

15. Опишіть клінічні прояви, що виникають при ураженні блукаючого нерву.

[illegible]

16. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

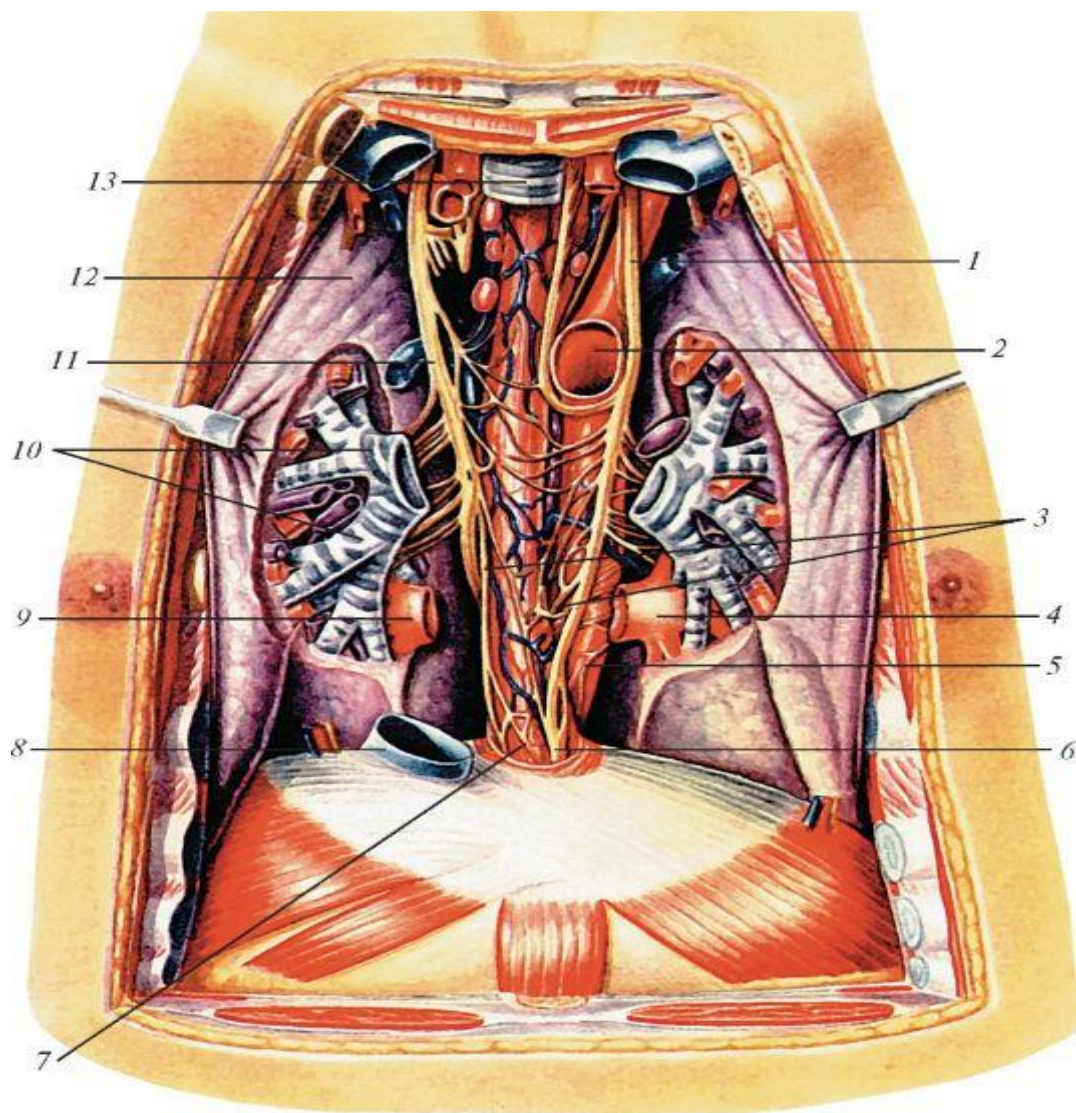

Рисунок 50 – Блукаючі нерви

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	
12		12	
13		13	

17. Підпишіть анатомічні структури українською та латинською мовами.

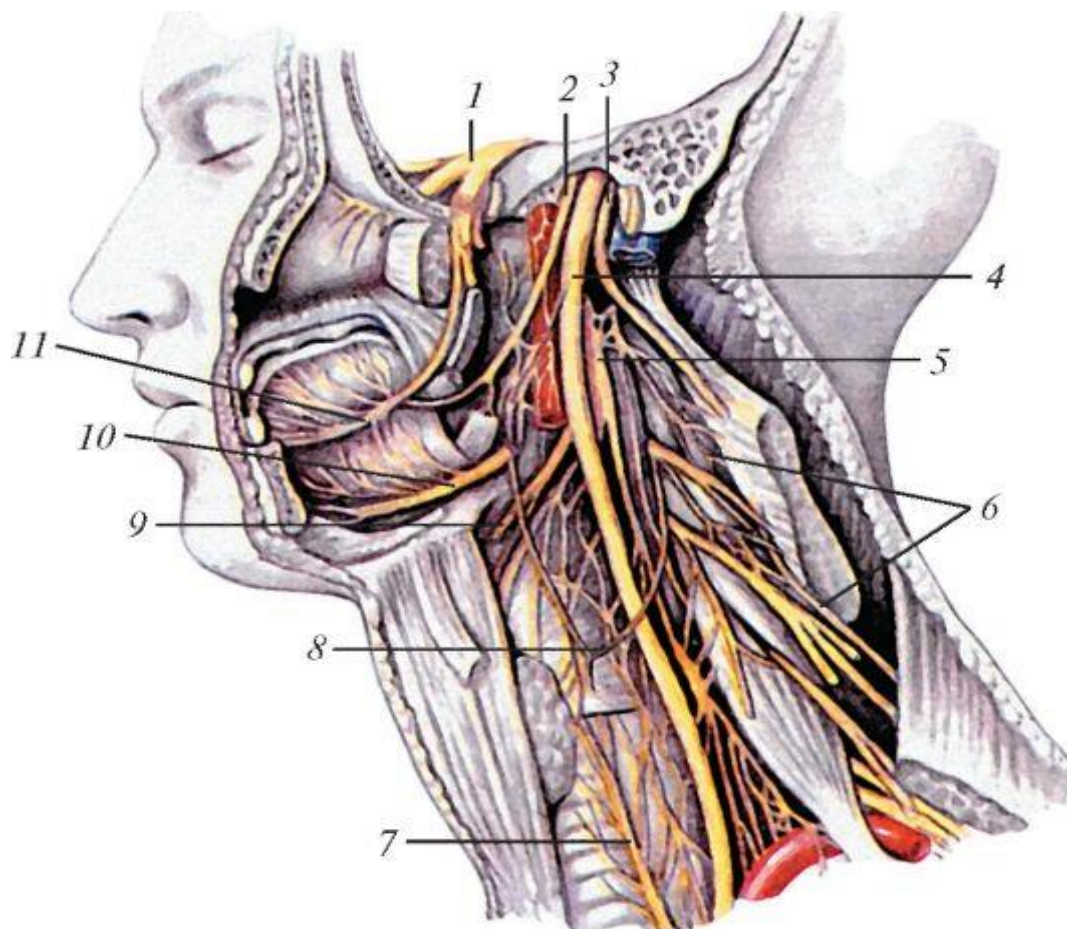

Рисунок 51 – Нерви голови і шиї

№	Назва анатомічної структури українською мовою	№	Назва анатомічної структури латинською мовою
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	
10		10	
11		11	

18. Заповніть таблицю з морфологічними особливостями будови додаткового нерву.

Ознака	Морфологічний опис
Похідним чого є	
Ядра	
Локалізація ядер	

<i>Вихід на основі мозку</i>	
<i>Вихід з порожнини черепа</i>	
<i>Гілки</i>	
<i>Ділянки іннервації</i>	

19. Які клінічні прояви виникають при ураженні додаткового нерву?

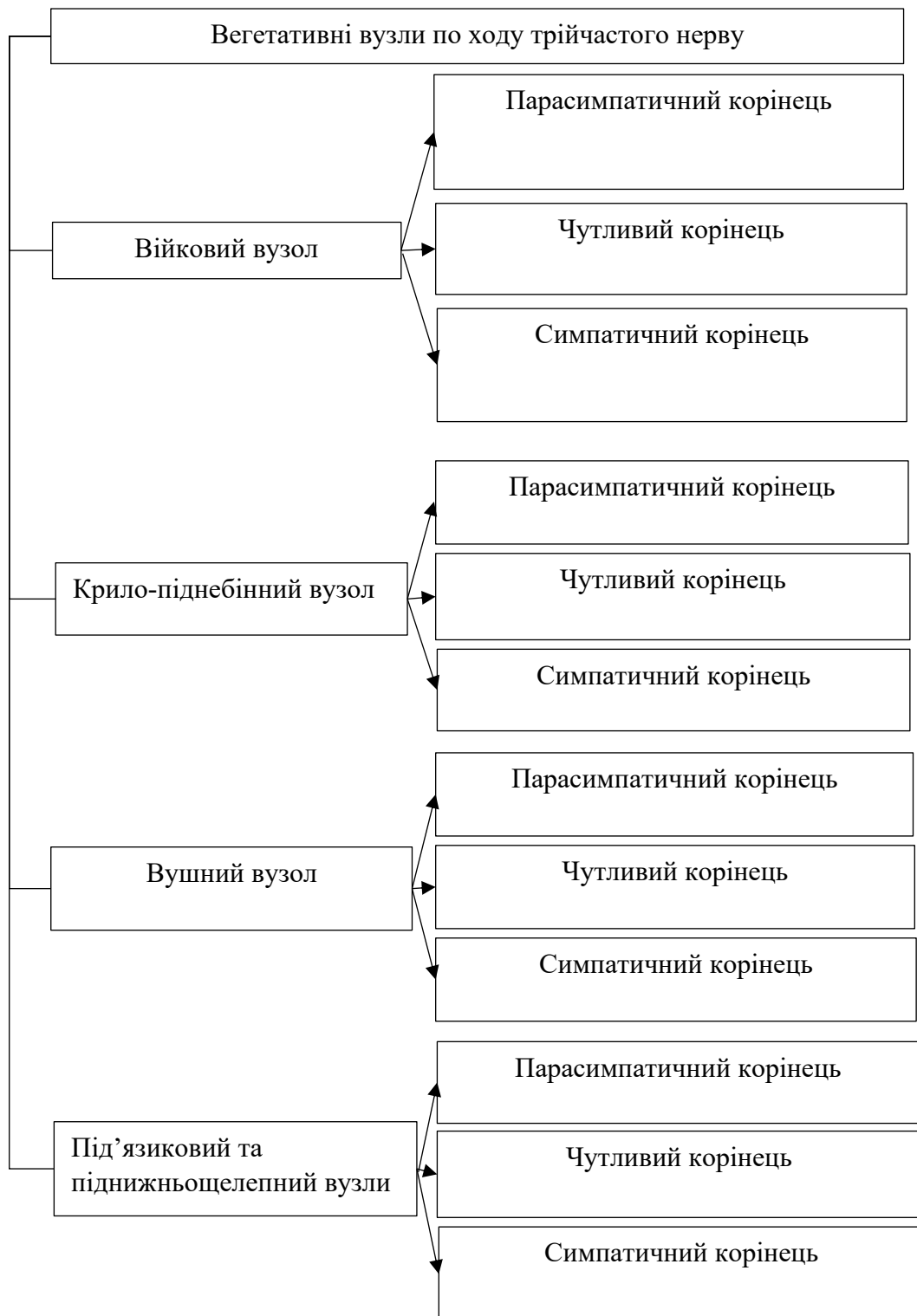
20. Заповніть таблицю з морфологічними особливостями будови під'язикового нерву.

Ознака	Морфологічний опис
<i>Похідним чого є</i>	
<i>Ядра</i>	
<i>Локалізація ядер</i>	
<i>Вихід на основі мозку</i>	
<i>Вихід з порожнини черепа</i>	
<i>Гілки</i>	
<i>Ділянки іннервації</i>	

21. Які клінічні прояви виникають при ураженні під'язикового нерву?

22. Як формується шийна петля? Яку функцію фона виконує?

23. Напишіть компоненти вегетативних вузлів.

24. Дайте відповіді на ситуаційні завдання.

24.1. В клініку звернувся чоловік 45 років зі скаргами на втрату чутливості в ділянці задньої 1/3 язика. Функцію якої пари черепно-мозкових нервів порушено?

24.2. При огляді хворого спостерігається атрофія груднинно-ключично-соскоподібного і верхнього краю трапецієподібного м'язів, ускладнений поворот голови в протилежний бік. Який нерв уражено?

24.3. У хворого порушено моторну функцію язика. З патологією якого нерву це пов'язано?

24.4. У хворого при висуванні язика спостерігається відхилення його верхівки вліво. Рухову іннервацію якого черепного нерву порушено в цьому випадку?

24.5. При внутрішньомозковому крововиливі у хворого постійна невиразна мова. Звукоутворення гортані та рухи нижньої щелепи збереглися. Ядра яких нервів уражені?

25. Дайте відповіді на тестові завдання.

25.1. Волокнами якої пари черепних нервів представлено чутливий корінець крило-піднебінного вузла?

- A. III
- B. V
- C. VII
- D. IX
- E. X

25.2. Чим представлено симпатичний корінець крило-піднебінного вузла?

- A. Волокнами, що відходять від симпатичного сплетення навколо лицевої артерії
- B. Глибоким кам'янистим нервом, що є гілкою внутрішнього сонного сплетення
- C. Завузовими симпатичними волокнами, які відходять від нижнього шийного вузла
- D. Завузовими симпатичними волокнами, які йдуть у вигляді гілки від plexus meningeus medius
- E. Великим кам'янистим нервом

25.3. Визначте місце розташування подвійного ядра IX, X та XI пар черепних нервів.

- A. Середній мозок (в центральній сірій речовині на дні водогону)
- B. Міст (проектується на верхній відділ присереднього підвищення)
- C. Міст (проектується на лицевий горбок)
- D. На межі між мостом та довгастим мозком (проектується на мозкові смуги четвертого шлуночка)
- E. Довгастий мозок (проектується на каудальну ямочку)

25.4. Визначте місце розташування нижнього вузла язикоглоткового нерву.

- A. В порожнині черепа над яремним отвором
- B. На зовнішній основі черепа під яремним отвором
- C. В порожнині черепа над овальним отвором
- D. На зовнішній основі черепа біля зовнішнього отвору сонного каналу
- E. На зовнішній основі черепа біля кам'янистої ямочки

25.5. Волокна якої пари черепних нервів забезпечують смакову чутливість задньої третини язика?

- A. X
- B. XII
- C. VII
- D. IX
- E. X

25.6. Через яке анатомічне утворення виходить з порожнини черепа малий кам'янистий нерв?

- A. Рваний отвір

- В. Круглий отвір
- С. Кам'янисто-барабанну щілину
- Д. Клино-кам'янисту щілину
- Е. Розтвір каналу малого кам'янистого нерву

25.7. Визначте, ураження якого нерву призводить до порушення видільної функції привушної залози.

- А. Лицевого
- В. Додаткового
- С. Блукаючого
- Д. Язико-глоткового
- Е. Трійчастого

25.8. Визначте місце виходу блукаючого нерву на основі мозку.

- А. Між заднім краєм моста та пірамідою довгастого мозку
- В. Мосто-мозочковий кут
- С. Міжніжкова ямка
- Д. Між пірамідою та оливою довгастого мозку
- Е. Позаду оливи довгастого мозку

25.9. Зона іннервації якої пари черепних нервів сягає від ділянки голови до органів черевної порожнини включно?

- А. VII
- В. IX
- С. X
- Д. XI
- Е. XII

25.10. Разом із якими кровоносними судинами блукаючий нерв утворює судинно-нервовий пучок шиї?

- А. Загальною сонною артерією та передньою яремною веною
- В. Загальною сонною артерією та зовнішньою яремною веною
- С. Загальною сонною артерією та внутрішньою яремною веною
- Д. Загальною сонною артерією та яремною дугою
- Е. Загальною сонною артерією та підключичною веною

25.11. По передній поверхні якої кровоносної судини проходить лівий блукаючий нерв при його переході у грудну порожнину?

- А. Зовнішньої сонної артерії
- В. Внутрішньої сонної артерії
- С. Внутрішньої яремної вени
- Д. Підключичної артерії
- Е. Дуги аорти

25.12. В якому каналі скроневої кістки проходить вушна гілка блукаючого нерву?

- А. Барабанному
- В. М'язово-трубному
- С. Сонному
- Д. Барабанної струни
- Е. Соскоподібному

Бланк відповідей

Номер тестового завдання	Відповідь
25.1	
25.2	
25.3	
25.4	
25.5	
25.6	
25.7	
25.8	
25.9	
25.10	
25.11	
25.12	

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анатомія людини : підручник : у 3-х т. Т. 2 / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін та [ін.]. Вінниця : Нова книга, 2016. 456 с.
2. Анатомія людини : підручник : у 3-х т. Т. 3 / А. С. Головацький, В. Г. Черкасов, М. Р. Сапін та [ін.]. Вінниця : Нова книга, 2015. 376 с.
3. Черкасов В. Г. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) / В. Г. Черкасов, І. І. Бобрик, Ю. Й. Гумінський, О. І. Ковальчук. Вінниця: Нова Книга, 2010. 392 с.
4. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / Ф. Неттер [пер. з англ. А. А. Цегельський]. Львів : Наутілус, 2004. 529 с.
5. Коцан І. Я. Анатомія людини : підруч. для студ. ВНЗ / І. Я. Коцан, В. О. Гринчук, В. Х. Велемець та [ін.]; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк, 2010. 903 с.
6. Черкасов В. Г. Анатомія людини : підручник / В. Г. Черкасов, Т. В. Хмара, Б. Г. Макар, Д. В. Проняєв. Чернівці : Медуніверситет, 2012. 461 с.
7. Боярчук О. Д. Анатомія та еволюція нервової системи: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2014. 395 с.

Навчально-методичне видання

**Дубина Сергій Олександрович
Ковальчук Наталія Василівна
Вовк Юрій Миколайович
Сургай Наталя Миколаївна
Бондаренко Станіслав Володимирович
Хапченкова Дарія Сергіївна
Федорова Інна Олегівна**

АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ

**Центральна нервова система, органи чуття.
Черепно-мозкові нерви.**

робочий зошит

Надруковано з готового оригінал-макету